12 OLDAL — ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena!

Ramasetter Robert
Budap
Diszt

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam — Szubotica, SZOMBAT 1925 julius 11. — 183. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .·. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A birák

„A fölfelé néző hat szem" — mondotta valemikor Tóth Béla, amikor a biróság függetlenségéről — s ez a függetlenség a hivatali s emberi elfogultságtól való tökéletes szabadságot jelentette — a biróság mindent megértő, minden emberi motivumot mérlegelő bölcseségéről irt. „A fölfelé néző hat szem" — jelentette a magasabbrendüséget, jelentette a viszályok, perlekedések, világnézletek és politikai szempontok fölé emelkedett *tudást és elfogulatlanságot* — és jelenti ma is.

Sok szó esik most a birói szervezet módositásáról, a törvénykezés hibáiról, a perek hosszadalmasságáról, a telekkönyvek rendezetlenségéről, a biróhiányról, sok szempont sokféle okban jelöli meg az igazságszolgáltatás kétségtelen bajait, de nincs olyan vélemény, kritika, hivatalos vagy magánvélemény, mely a birákat akarná felelőssé tenni az államhatalam birói funkciójának hibáiért. Az egyik kormányzati kurzust fölváltotta a másik, a közszellemet hol nyugati, hol keleti lángok tették izzóvá, volt kurzusa a féktelen nacionalizmusnak és féktelen nemzetköziségnek, de a legellentétesebb irányok is megegyeztek a nemzeti szellem uralmának törvényen és jogrenden kivüli eszközökkel való szolgálatában, minden izzott, forrongott, kavargott és gomolygott, emberek, intézmények a felkelő nap felé forditották orcájukat és *recipe ferrum*-ot hörögtek a lenyugvó uralom képviselői felé — csak a birák álltak mindig helyükön, nem szédültek le soha arról a magaslatról, ahová a jog, törvény, igazság és emberiesség principiumai emelték, álták vitézül és férfiul a közszellem viharait s védték és megvédték makulátlanul az állami igazságszolgáltatás tekintélyét és méltóságát. Sok kritika, sok biráló megegyezés hangzik el a hatóságok müködéséről s a hatósági jogokat gyakorló tisztviselők munkájáról. De a birák müködése minden kritika és minden birálat fölé helyezi magukat a birákat. Minden reformtörekvés, minden javaslat csak azt sürgeti: tegyék emberileg lehetővé, hogy a birák elvégezhessék hivatali kötelezettségeiket, betölthessék azokat a jogszolgáltatás terén reájuk nehezedő feladatokat, de a birákat nem éri gáncs, a birák müködése, elfogulatlansága, igazságszeretete és elfogultságtól ment judiciuma előtt meghajlik a legokvetetlenkedőbb kritikai szellem is.

Most tárgyalják a sajtótörvényt s a törvényhozó bizottság átalaul mühellyé, ahol bilincseket kovácsolnak a szabad sajtóra. A gyülekezési és egyesülési jog a közigazgatási tisztviselők belátásától, tetszésétől, hogy ne mondjuk: buzgóságától függ. Szinte azt mondhatjuk: *a birák s a biróságok munkaköre reprezentálják ma a leghatékonyabb szabadságvédelmet*. Hány eljárás indul meg látszatok alapján, hány nyomozás kezdődik koholt bizonyitékokkal, a vegytinta-hajszesz, detektiv által a házkutatásnál elrejtett bomba s a tulbuzgó nyomozók hányszor teremtenek olyan látszatokat, melyekbe elveszhet a legtisztább szándék s legártatlanabb cselekedet is. De veszély csak addig van s az ártatlanságot csak addig fenyegethetik a látszatok, a mig az ügy a biróság elé nem kerül. „A fölfelé néző hat szem" nem nézi, hogy ki áll előtte, szegény-e vagy gazdag, keresztény-e vagy zsidó, szerb-e vagy magyar. „A fölfelé néző hat szem" *csak* az igazságot kutatja s csak a törvény szavaitismeri el parancsnak. A gyüöletnek, türelmetlenségnek, bizalmatlanságnak, elfogultságnak minden ostroma, áldozatok után lihegő étvágya megtörött a „fölfelé néző hat szem" tiszta tekintetén.

Gondoljunk tisztelettel, nézzünk hálával a birák és a biróságok felé, akik egymaguk többet tesznek a hivatali tekintély védelmében, mint a legdrákóibb törvényes büntetési itéletek. A polgári szabadság, a polgári becsület, a test és vagyon biztonságának fölszentelt őrei ők, akik szegénységi fogadalmat is tettek, amikor birói pályára szólitó hivatásuknak engedelmeskedtek. Ne ankétezzenek, ne gyülésezzenek és ne konferenciázzanak tovább — adjanak emberi megélhetést, adjanak tisztes nyugalmat a biráknak, az élő, nyomorgó, a hivatal terhei s az élet gondjai alatt roskadozó — egyetlen alkotmánybiztositékunknak.

A nemzetgyülés megszavazta Lukinics Edo vád alá helyezését

Százhuszonnyolc szavazattal százhárom ellen fogadták el az ellenzék vádinditványát — Szombaton választják meg a parlamenti bizottságot — A parlament ülése

A nemzetgyülés pénteki ülésén az elnök válaszolt *Hadzsikadics* (muzulmán) és *Kremzsár* (szlovén néppárti) hozzá intézett kérdéseire a belügyminiszter válaszának halogatása miatt.

A két képviselő felszólalása után *Radojevics* közlekedési miniszter válaszolt *Zsivojnovics* (radikális) képviselőnek a rahovói Dunahid építése ügyében hozzáintézett kérdésére. A miniszter kifejtette, hogy ennek a hidnak épitésére nézve még 1913. évben megegyezés jött létre Romániával. Akkor ki is tracirozták az odavezető vasutvonalat. A háboru után a párisi konferencián is szóbakerült a hidépités és nemzetközi megegyezés jött létre ennek a hidnak és a hozzávezető vasutvonalnak kiépitésére nézve. Ez a vasuti vonal a hires 45 fok vonalnak alkotó része lesz, amely Bordeaux-t köti össze Odesszával. Ez lesz a legrövidebb összeköttetés Amerika és Oroszország között. A vonal Franciaország, Olaszország, az SHS királyság és Románián, Bukaresten keresztül vezetne Odesszáig. Pénzügyi okok eddig megakadályozták a terv megvalósitását. A románok későbben megváltoztatták eredeti szándékukat és Báziásnál kivánnák a hidat megépiteni. Jugoszláv részről Brza-Palánkánál volna az ui csatlakozása a tervezett vonalnak. Pénzügyi nehézségek ennek a tervnek megvalósitását is lehetetlenné teszik. Rövid idővel ezelőtt a beogradi román—jugoszláv közlekedésügyi tárgyalások alkalmával szóba is került ez a terv, anélkül, hogy megegyezés jött volna létre. A kormánynak az az álláspontja, hogy ilyen nagyarányu vasuti épitkezéseket nem lehet a rendes évi költségvetésből fedezni, hanem erre a célra külföldi kölcsönt kell felvenni.

Radolyevics közlekedésügyi miniszter ezután *Agatonovics* demokrata képviselőnek egy szerbiai hid épitési ügyében hozzáintézett kérdésére válaszolt, majd *Sztojadinovics* pénzügyminiszter válaszolt ugyancsak Agatonovics képviselőnek a dohánybeváltási áraknak a nisi keniszter emelkedett szólásra és ben. A pénzügyminiszter után ismét Radolyevics közlekedésügyi miniszter emelkedett szólásra és Alexics radikális képviselőnek, a csacsak—vlajkováci vasuti épitésekhez kisajátitott földek kifizetésére vonatkozó kérdésére válaszolt.

A jégkárosultak segélyezése

Petkovics radikális képviselő javaslatot terjesztett elő a zvorniki jégkárosultak segélyezése ügyében és hasonló javaslatot terjesztett dr. Pucs Rádics-párti képviselő is, aki bejelentette, hogy Krez és Karcsula vidékén szintén sulyos károkat okozott a jégverés. Kérte a javaslatok sürgősségének kimondását.

Sztojadinovics pénzügyminiszter hozzájárult a sürgősséghez és azt inditványozta, hogy a javaslatokat tegyék át a pénzügyi bizottsághoz.

Moszkovlyevics földmivespárti képviselő felszólalása után a Ház kimondja a sürgősséget.

A parlament ezután rátért a *Lukinics* volt igazságügyminiszter elleni vádinditvány tárgyalására.

Az első felszólaló dr. *Hodzsár* (szlovén néppárt) hosszabb beszédben foglalkozott a Thurn-Taxis ügygyel. Beszéde után az elnök egynegyed egykor berekesztette az ülést és folytatását délután négy órára tüzte ki.

A délutáni ülés

Fél ötkor nyitotta meg *Szubotics* alelnök a nemzetgyülés délutani ülését, amelyen a Lukinics ellen benyujtott vádinditvány vitáját folytatták.

Moszkoljevics földmivespárti hangsulyozza, hogy egyáltalán nem akar azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy bünös-e Lukinics, vagy sem. Tény, hogy a közvélemény a Thurn-Taxis-ügyben a korrupció sulyos esetét látja. Az országban az az általános vélemény uralkodik, hogy a korrupció az állami élet minden ágában mutatkozik és hogy emiatt eddig még senkit sem vontak felelősségre. Maga az a tény, hogy Lukinicsot biróság elé fogják állitani, azt fogja eredményezni, hogy *a nép bizalma az állammal szemben visszatér, mert látja, hogy a minisztert is felelősségre vonják tetteiért.* Csodálatosnak tartja, hogy a Pribicsevics-párt sajtója már hosszabb idő óta azt igyekszik bizonyitani, hogy nem szükséges Lukinicsot biróság elé állitani. Sürgősen követeli a maga részéről, hogy az ügy megvizsgálására a törvényeknek megfelelően parlamenti bizottságot küldjenek ki.

Radikálispárti beszéd Lukinics ellen

Zsujevics Alexa radikális volt a következő szónok. Miután igen halkan beszélt, a képviselők a szónoki emelvény körül csoportosultak. Beszéde elején Lukinicsre kedvező hangon foglalkozott az üggyel, mire a független demokrata képviselők mind közelebb huzódtak az emelvényhez. Zsujevics azonban hamarosan forditott beszéde hangján. A Thurn-Taxis birtok feloldásáról beszélve *élesen elitélte Lukinicsnak és egész pártjának eljárását.* A Pribicsevics-párti képviselők ezt hallva lassanként eltávoztak az emelvény mellől és helyüket a radikálisok és ellenzékiek foglalták el.

Pribicsevics közoktatásügyi miniszter a miniszteri padokból idegesen hallgatta a szónokot, majd *Uzunovics* épitésügyi miniszterhez ment és gesztusaiból következtetve tiltakozott Zsujevics magatartása ellen. Uzunovics vállát vonta, mire Pribicsevics ingerülten visszatért helyére.

Zsujevics beszédében kijelentette, hogy csak a saját nevében beszél, azonban a radikális képviselők egy nagy csoportja ugy gondolkozik ebben a kérdésben, mint ő, vagyis, hogy *Lukinicsot ki kell adni a biróságnak.* (Nagy taps az ellenzéken). *A korrupciót le kell törni,* mert a korrupció nagy bajok okozója. *A szerbek és horvátok megegyezését azért is szükségesnek tartja, mert ez a megegyezés meg fogja szüntetni a korrupciót* és lehetővé fogja tenni az ország pénzügyi és gazdasági megerősödését. Végül ismételten kijelentette, hogy *Lukinics vád alá helyezését kivánja.*

Zserjav erdőügyi miniszter, helyettes igazságügyminiszter szólalt fel ezután és *védelmébe vette Lukinicsot.* Kijelentette, hogy nem mint a kormány tagja és nem mint Lukinics utóda, hanem mint képviselő beszél. Rámutatott arra, hogy a vita során nem hangzott el egy olyan szó sem, amely Lukinics becsületének integritását érintené. (Nagy zaj és derültség az ellenzéken).

Hosszas jogi érvelésekkel védte Lukinics eljárását. Jogi indokait nagyrészt kéziratból olvasta fel. Ez nem nagyon érdekelte a képviselőket, akik lassanként kimentek a teremből és alig néhány ellenzéki és radikális képviselő hallgatta a beszédet.

A miniszter szerint *Lukinics nem bűnös.* A volt igazságügyminiszter becsületes, jellemes ember és diszére válik ennek a parlamentnek.

Zserjav beszéde után az elnök megállapitotta, hogy több szónok nem jelentkezett, ezért a vitát bezárta és *elrendelte a szavazást a miniszteri felelősségről szóló törvény alapján arról, hogy napirendre térjenek-e a vádinditvány felett.* A törvény szerint abban az esetben, ha a parlament nem tér napirendre a vádinditvány fölött, akkor *a legközelebbi ülésen tizenkéttagu vizsgálóbizottságot választanak.*

A szavazás titkos volt. A pártok seregszemlét tartottak, megállapitották, hogy ki hiányzik. Az ellenzéki képviselők közül huszonnyolcan távol maradtak, ami leverően hatott az ellenzékre, bár a kormánypárti képviselők sem voltak teljes számban jelen. A szavazás nagyon lassan folyt és kétszeri névsorolvasással csaknek egy óra hosszat tartott.

Nagy izgalommal fogadták a képviselők az elnöki csengő jelzését az eredmény kihirdetéséről. *Szubotics* alelnök közölte, hogy összesen *248 szavazatot adtak le, amiből 103 szavazat a napirendre való térés mellett, 128 ellene szól, 7 szavazólap üres.*

A szavazás eredményeképpen az elnök kihirdette, hogy a miniszteri felelősségről szóló törvény értelmében a parlament tizenkéttagu bizottságot választ. Ezután az ülést bezárta. A legközelebbi ülést *szombaton délelőtt* tiz órára tüzte ki, melynek napirendjén *a parlamenti bizottságnak a megválasztása,* valamint a pénzügyi bizottságnak a költségvetési tizenkettedekről szóló jelentése szerepel.

Nincs elvi ellentét a Radics-párt és a Zajednica között

A Radics-párt egyik tekintélyes vezetőtagja a *Bácsmegyei Napló* munkatársa előtt a Zajednica és a Radics-párt közt fölmerült ellentétekről a következőket mondotta:

— A Zajednica és a Radics-párt közti ellentét nem *elvi,* hanem csak taktikai természetü. A Zajednica azon az álláspontón van, hogy a radikálisokkal folyó tárgyalások tulgyorsan haladnak előre, anélkül, hogy bizonyos lényeges kérdések elintézést nyernének. A legfontosabb kérdés, amit a Zajednica tisztázni szeretne a megegyezés perfektuálása előtt, az, hogy a megegyezés után milyen lényeges és jelentős problémák maradnak megoldatlanul. A radikálisok ugyanis azt állitják, ho[illegible] *megegyezéssel a* [illegible] *ke kérdése teljes* [illegible] *ződik.* A Zajednica [illegible] gy ezzel szemben [illegible] lub a maga állás- [illegible] se ki, hogy *a meg-* [illegible] *csak közeledést jelent a béke felé,* de még nem teljes a béke és nem teljes a horvát nép politikai programja. A Radics-párt azon a véelményen van, hogy semmi olyan kérdést nem szabad napirendre hozni, amely a megegyezést hátráltatná.

Az *Obzor* a radikális—Radics-párti tárgyalásokról azt irja, hogy a *Radics-párt hat tárcát követelt a radikálisoktól,* akik csak öt tárcát ajánlottak fel. A tárcák elosztása tekintetében nem sikerült még megegyezést létesiteni. A Radics-párt elsősorban az agrártárcát és a közoktatásügyi, vagy igazságügyi tárcát követeli. A másik két tárca ügyében nincs speciális kivánsága. A radikálisok, a lap szerint, a közoktatásügyi tárcát hajlandók átadni Radicséknak.

Halott mezőkön

A baranyaiak gyásza — „Oda lett az emberek vetése"

A belimonasztir-baranyavári ut a kora hajnali órákban. Letarolt, feldult mezőkön robogott át a vonat, sehol egy lélek. Az emberek itt nem mernek a földjükre menni. Az örök álom játszik velük: hogy talán nem is igaz, talán nem is történt semmi, a föld viruló, mint tegnapelőtt, áldást igérő, de amint felemelik a fejüket: az utolsó itélet diszletei merednek feléjük — a valóság; kidőlt faóriások összecsavartan egymásra dobva mindenütt az utakon, házak tetején keresztül összezuzva azt, ledőlt falak, kémények, kicsi házak — tegnapelőtt még remény, boldogság tanyái. És a felemelt arc visszahanyatlik bénán, fájón: *óh, Urom! Isten!*

Nagyon-nagyon fájó látni ezeket az embereket: halott mezők birtokosait, a kenyér hopponmaradottait.

A hajnali párázáson át egyre nagyobbra nő a harsányi hegy; lassan-lassan előtünik éle, mint egy kővé fagyott halálsikoly.

A Harsány és a szelid batinai dombok között jött be a fehér hóhér; mindent learatott. Itt nem arat már senki. Mi történt ezeken a mezőkön? Nem látni semmit. Hol volt a buza? — a jövő békessége. Hol a krumpli? — a szegények kenyere. Hol a nagy buksi fejü édes-tejes kukorica? — nem látni semmit. Nem lehet megállapitani, hol, mi volt. A szőllő — a jókedv csillogó nedüje — nincs sehol; csak letört kafejü édes-tejes kukorica? — nem látzói.

A jég mindent lehengerelt. Olyan volt, mint egy óriási fehér henger, pár perc alatt átment a mezőkön. Hatalmas ösnyárfák, szederfák — kis pihés madarak fészkei hevernek az utakon kiraboltan, csonkán, apró pontok a gyilkos élet mondatai végén.

Némaság ül a tájon. Senki sem jár a mezőkön. A juliusi mezőn a széles határban nincs ember!

Beli-Monasztir, a fejlődő gyönyörü község üres uccákkal mered elénk. Nem látni senkit. Most számolnak le magukkal templomi tisztaságu kis szobák mélyén az emberek. És minden szobában rombol vagy ujra alkot ez a tragédia. Nincs senki, akit nem sujt. Kereskedő, iparos, mind-mind lezárni igyekszik a rettentő számlát, melynek eredménye a legnagyobb semmi.

Nem hangzik most sehol az a barátságos, vidám: dobar dan, a komoly nyugodt: Guten tag és a szelid elmélyedő: *jó napot!*

A kár a községben is óriási. Nincs *ház, amit meg ne rongált volna.* Tört szemü ablakok, kidőlt falak, kémények és rajtuk mint kereszt: kidőlt fák. Az állami tejgyár óriási kéménye derékban tört ketté; az épület egyik szárnyát szinte felemelte a vihar. A cukorgyár épülete is erősen megrongálódott. A tetőn át betört a jég a cukorhoz is.

A vasutállomás is csendes és a vonat hangtalanul siklik tova. Elhagyjuk a halál állomását, de még sokszor ismétlődik a halál borzalma. Szarvastól Dályáig minden, mint Baranyában, halott. A Duna melléke nem szenvedett, de Bogojevó után ujra találkozunk a pusztulással Bajmokig.

A belimonasztiri állomáson pár földmives szállt fel a vonatba. Azok közül, akik már megcsinálták a számadást magukkal. Néhány halk szó ért el hozzám: munka, kenyér. Nem sirtak.

— Lesz-e gyüvőre vetőmagja — kérdezte az idősebb, ősz magyar.

— Valami kevéske maradt még. Majd csak megsegit az isten.

Isten. Ő a mag, a csira, a remény, a holnapi vetés. Ma büntet, holnap jutalmaz. És éreztem: *erős vdrunk nekünk az isten.*

Kristály István

A drága nóta

Irta: Móricz Zsigmond

— Semmiség. — szólt Szalay Péter — akkor jó a magyar ember természetje, ha fiatalon tombolja ki magát. Mert akkor olyan, mint a jó bor, megérik, zamatja lesz, tüz lesz benne és erő. Mert kétféle a magyar: vagy fiatalon, vagy öregen, de ki kell neki adni magából fölösleget.

Most nem nevettek, mert a házbelieknek nagy bánata volt a Péterke kiruccanása miatt, de Szalay Péter nem hagyta a dolgot, mindenáron meg akarta őket vigasztalni.

— Sokkal jobb ez, aranyos egy Ágnes néném, mintha a férfi negyvenesztendős koráig anyja szoknyája, feleségе kötője mellett ül s penészedik. Mert osztán akkor lesz, csak igazi baj, ha egyszer mégis csak kirug a hámból, mert hisz annak előbb-utóbb ugyis be kell következni. Lám a biblia is megmondja, hogy: mindeneket megpróbáljatok.

— Muszály kirugni?

— Persze, hogy muszály.

— Férfiaknak.

— No, nem féltem én az asszonyokat sem: azok is megkóstolgatják imittamott, ami jó.

— De jól tudod, de jól tudod, Péter.

— Apámrul örököltem, kedves néném, ez tudományomat. Mert ő neki meg az a harmadik természetje volt, az a csudálatos nagy magyar hősi természet, aki nem hagyja magát sefiatalon, se öregem. Hm, hol vannak már ezek a régi dalia magyarok! Ah, piszlicsár dolog ez kérem, ez az egész, hogy fiatalon s öregen: az igazi magyar emberben vér volt barátaim holtig! Bevisz az én atyám egyszer Debrecenbe Nagykállóból tiz mázsa buzát, tizenkét mázsa rozsot, meg hat tinót, még két lovat a téli debreceni vásárra, eladni... hogy egy jó históriát mondjak el róla...

A társaság előbbre hajlott, érezték a hangsulyból, hogy valami jó jön.

— Szegény idesanyám, a jó lélek, örült nekl, mert kellett a pénz. Be is pakolt az urának fejérgunyát, meg elemózsiát, mer nem volt akkor még itt vasut, szekéren kellett lejönni s lelkére kötötte, hogy: »Gábrisom lelkem, csak okos legyék, csak jó vásárt csinájjék, a pizre vigyázzék, az egészségire meg szintén, meg ne hüljék, baja ne legyék...«

— Hát: megvót a vásár. Eladta idesapám a buzát is, a gabonát is: tinókat, lovakat szintén: osztán két hétig még ott maradt Debrecenben, oszt aut hazament Nagykallóba a kedves családjához.

Megérkezik. Édesanyám fogadja:

— Megjött, lelkem Gábrisom?

— Meg.

— Nincs semmi baja?

— Nincs.

— No, hálistennek, lelkem.

Jó ebédet csinált a kedves apámnak, gyenge bárány volt mán, korai bárány, azt nagyon szerette az én édes jó apám, tárkonyos lével, isten nyugosztalja szegényt... szóval tárkonyos bárányleves volt és málépite, frissen, édes tejjel behabarva: jaj de jó ételek is voltak a mi gyerekkorunkba!

A háziasszony egyet moccant. Van az most is, volt benne az ellenmondás a mozdulatában, mert egy asszony nem birja elviselni, hogy az ő rovására valakit, valamit, bár a százesztendeje elhullt világot is magasztalják: mert egy asszonynak csak az van benne a jó közérzésében, hogy őt magasztalják... De most nem volt kedve meg sem szólalni, annyira bántotta Péterke fiának ez a csunya kalamitása a parádéskocsis feleségével, éppen ma este, mikor ennyi vendég van gyülekezőben

De Szalay Péter most nem hagyta tünődni, mesélt:

— Ebéd végén, — mondta elevenebben, hogy a lankadó figyelmet magára vonja — rátesztl szegény jó idesanyám a kezét szegény jó idesapám kezire, ahogy csak azok a régi jó urasszonyok és jó feleségek tudták s azt mondja:

— Gábris lelkem! hát megvót a vásár?...

— Meg. — azt mondja idesapám. — Megvót.

— Eladtad a buzát?

— El.

— Osztán hogy adtad?

— Jól adtam, lelkem. Hat forint tizér.

— Igazán? Olyan jól?

— Igen.

— Hát a rozsot?

— Azt is jól. Öt forinton felül.

— Ne mond mán, hát akkor jó vásár vót.

— Nagyon jó.

— Hát a tinókat hogy?

— Azt is jól adtam, a nagyobbik kettőt, párját százhusz forintiával.

— Ne öljik mán meg, mán nyócvan forintir is odattuk vóna, igaz-e, lelkem?

— Egen, de jó vót a vásár!... Lengyelbe szedték a marhát!... A kisebbiket is ugy adtam, hogy kilencven, meg száz körül volt pária.

— Hát a lovak jól mentek?

— Lelkem, az ment csak jól. A Murzát százhetvenért adtam.

— Nagy isten! Százhetven!

— A kesely nem birta! azt oda kellett adni száztizenhatért.

— No, kár... De hát mindegy, maga tudja lelkem, hogy melyik mit ér.

— Pókos volt.

— No nem volt az, nem volt az még pókos. Hisz mindegy, örvendek, hogy átajjában olyan jó volt a vásár.

És megveregette az öreg becsületes derék kezét s mi mindnyájan örvendettünk.

De csakhogy az vót a baj, hogy mégis csak előkerült a kényes kérdés, hogy:

— Hát osztán Gábrisom lelkem, hát a piz?...

Idesapám szegény nagyot néz:

— Piz?

— Piz, angyalom, piz. Hogy mennyi pizt hozott?

— Pizt lelkem?... *Azt én nem hoztam!*

Pssz!... lett ott mingvárt nagy beborulás; huj, fekete fellegek futottak az égre s elboritották az én angyali drága jó idesanyám kedves arculatiát.

De most az idesapám tette keresztül a kezét az asztalon s megfogta csendesen az én idesjó anyám kariát, oszt aszongya, hogy aszongya:

— Pizt, azt nem hoztam ides rózsám, de ne busuli, mert *hoztam egy uj nótát:* a megiri!

Azzal azon a drága szép bariton hangján el kezdi dulolni a szerelmes édes feleségе fülibe, hogy, — mintha most is hallanám — hogy:

Nincs nékem egyebem, de egyebem,
de egyebem...
Csak egy kurta bekecsem, bekecsem,
de bekecsem...
Magának sincs egy pendelynél egyebe,
de egyebe!...
A kedvemért még aztat is tegye le,
tegye le, de tegye le...

A társaság boldogan nevetett.

— Ezért megy tönkre az ország! — mondta a háziasszony keserün.

— Ezér? — mondta Szalay Péter, — ezér?... s most ő könyökölt át az asztalon. — Hátha még eldanolnám a másik verset is, kedves Ágnes, a pirosat!... mer ez még csak a fejér vót: de van egy vörös is, az a másik vers aztán igazán megér nemcsak egy pár mérő gabonát s egy két rugott tinót: de egy dominiumos rigi magyar világot is... Mert Ágnes néném jó vón az, ugy élni, csendesen, rendesen, mint a gép... de unalmas vóna...:

Magának sincs egy szoknyánál egyebe,
de egyebe...

Nohát sose iszunk?... Kezit csókolom...

És a társaság kocintott és senki sem tudta mi is itt a filozofia, de fene jól érezték magukat.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi vizsgák katasztrófális eredményének hatása alatt az erdélyi kisebbségek nagyszabásu akcióra készülnek az oktatás értékét teljesen devalváló buktatási-rendszerrel szemben. Az iskolafentartó kisebbségi egyházak közül a római katholikus status igazgatósága már foglalkozott is a kérdéssel, *határozatot azonban nem hozott, mert a* hivatalos számszerü adatok a vizsgák eredményről még nem állnak rendelkezésére. A legközelebbi napokban a református egyház is állást foglal az érettségi uj rendszerével szemben, mely különösen Erdélyben mondott csődött és dulta fel a felekezeti oktatásügyet. Az erdélyi magyar párt szintén akcióra készül: a jövő hét végére az elnöki tanácsot ülésre hivták össze, amelyen Gyárfás Elemér dr. tesz javaslatot a párt álláspontjának leszögésére. Az a terv, hogy a kisebbségi egyházak és a magyar párt közösen inditanak mozgalmat, melynek során memorandumot intéznek magához a román királyhoz is, hogy az érettségi törvény reformjára adjon utasitást a Bratianu-kormánynak. A mozgalom sikerében biznak, Erdélyben, főleg azért, mert az érettségi rendszer ellen nem csupán a kisebbségek részéről hallatszanak hangok, hanem mert Románia egész intellektuális közvéleménye elitéli Anghelescu törvényét.

*

A választói névjegyzéket most állitják össze a szlovenszkói hatóságok, amelyek ez alkalommal vandal módon pusztitják ki a lajstromból a kisebbségi szavazókat. A kassai járási jegyző például kihagyta a névjegyzékből Idrányi Barna református esperest, a keresztényszocialista földmivesszövetség elnökét, aki több mint harminc éve lakik Szlovenszkóban és évtizedek óta vezetője a református egyházkerületnek. Hasonló körülmények miatt törölték a névjegyzékből Szobonya István Györke községbeli református lelkészt, aki negyven éven át és Oláh Péter magyarbődi református lelkészt, aki több mint negyven év óta lelkésze a községnek. A reklamációs bizottság a magyar bizottsági tagok erélyes tiltakozása ellenére legutóbb tartott ülésén mind a három reklamációt elutasitotta.

*

A román kormány megbizásából, mint az erdélyi lapok irják, egy speciális bizottság — amelynek elnöke Petrescu Commen svájci követ, tagjai pedig a közoktatásügyi, kultusz és földmivelésügyi miniszteriumok főbb tisztviselői, — dolgozik a pénzügyminiszteriumban a Népszövetségnél függőben tartott ismert ügyek anyagának előkészitésén. A bizottság emlékiratokat, brosurákat és statisztikai összeállitásokat készit, ugy a magyar telepesek, mint nemállami oktatás kérdésének megvilágitására. A kormány negy előkészületeket tesz a Népszövetség szeptemberi ülésszakára. Duca, Titulescu, Petrescu Commen és Vakarescu Helena fogják képviselni az országot és, hir szerint, Benes külügyminiszter is erőteljesen támogatni fogja a román álláspontot.

*

A békeszerződés értelmében a román államnak jogában áll mindazon idegen állampolgárok vagyonát elkobozni, akiknek az elkobzás alá kerülő vagyon már 1914 előtt is birtokban volt. Az aradi pénzügyigazgatóság a rendelkezésére álló adatok alapján most rendelte el a szekvesztrálásokat, amelyeket a törvényszék hajt végre. Ötven év óta Aradon lakik Lazarov Miklós bolgár kertész, aki hatvan éves korára körülbelül hatvanezer lej értékü vagyont gyüjtött össze. A vagyon házból és élőállatokból áll, azonkivül egy kevéske földből, amelyeket Lazarov Miklós négy gyermekének gyüjtött. Lazarov azonban nem számolt a versaillesi békeszerződéssel, nem számolt Trianonnal és Saint-Germainnal és elfelejtette, hogy különböző okmányokkal felszerelve román állampolgárságát kérje. Lehet talán, arra számitott, hogy pár év mulva Bulgáriába költözik vissza és eredeti állampolgárságát ezért nem akarta feladni. A hatóságok azonban megállapitották, hogy Lazarov Miklós háza, azonkivül összes ingó és ingatlan vagyona az állam javára kisajátitható, ezért Simionescu Constantiin törvényszéki elnök rendelkezést adott ki, hogy a bolgár kertésztől a békeszerződés értelmében a vagyont szekvesztrálni kell. Hiába minden kérés és hiába minden felebbezés, a békeszerződés rendelkezései megfelebbezhetetlenek, és Lazarov Miklós ötven éves bolgár kertész, akinek ma még százezer lejt kitevő vagyona volt, holnapra már szegény emberré vált. Az elkobzást a törvény rendelkezései alapján most hajtják végre. Ugyanez a rendelkezés különben kiterjed több Aradmegyében lakó idegen állampolgárra is, akikről az illetékes adóhivatalok, illetve járásbiróságok utján át az állam javára azokat a vagyonokat, amelyeket még 1914 előtt szereztek.

Bécs közvetit Prága és a Vatikán között

Marmaggi pápai nuncius nem tér vissza Prágába

Prágából jelentik: A csehszlovák kormány és a Vatikán között a Husz-emlékünnepi elhangzott beszédek miatt kitört konfliktus mindinkább kiélesedik. A kormányban résztvevő pártok közül a szociáldemokraták és a nemzeti szocialisták teljes szakitást követelnek a Szentszékkel, mely szerintük mélyen megsértette a csehszlovák köztársaságot, amikor visszahivta Marmaggi prágai nunciust. A nemzeti szocialisták a Vencel-téren tüntető gyülést tartottak, amelyen több szónok kifejtette, hogy a kormánynak ezekután nincs más választása, mint diplomáciai szakitás a Vatikánnal. A gyülés után tüntetőmenetben végighaladt a tömeg Prága fő utvonalain, miközben éltette Huszt és *abcugolta a pápát.* Az elterjedt hirek szerint *Benes* hajlandó a szociáldemokraták és a nemzeti szocialisták kivánságát teljesiteni és szó van arról, hogy a vatikáni csehszlovák követ, akit a kormány Prágába rendelt, *már nem is tér vissza Rómába.* A tervezett intézkedésekről Benes a külügyi bizottság legközelebbi ülésén fog beszámolni és ez alkalommal dől el, hogy *a szakadás valóban bekövetkezik-e.*

A lapok szerint bizonyos körök mindent elkövetnek, hogy Csehszlovákia és a Vatikán közt a szakitást megakadályozzák. A békitési akciók ezirányban már megindultak, bár nyilvánvaló lett, hogy a szakitásra a Husz-emlékünnep csak *alkalmat adott*, de nem az volt a nuncius távozásának voltaképpeni oka. A Vatikán és a csehszlovák kormány közötti ellentétek már a szekularizáció első idejében megkezdődtek és teljes szakitásra vezettek a püspökök kinevezésének kérdésénél. A Vatikán ugyanis tagadta az állam főkegyuri jogát és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a főkegyuri jog csak a Habsburgokat illette meg. Ez az ellentét azonban csak az utóbbi időben mélyült el, mert a püspököket mindeddig közös megegyezés alapján nevezték ki Csehszlovákiában.

A bécsi katolikus népszövetség kezdeményezésére osztrák akció indul meg az ellentétek elsimitására. *A közvetitő szerepét minden valószinüség szerint egy katolikus főur fogja betölteni.* Bécsben máris emlegetnek egyes neveket, akik a közvélemény szerint a legjobban tudnák ez a feladatot megoldani.

Befejezéshez közelednek a szerb-horvát megegyezési tárgyalások

Négy miniszteri tárcát követel a Radics-párt

A pénteki nap sem hozta meg a radikális—Radics-párti tárgyalások befejezését. A szociálpolitikai minisztériumban délelőtt nyolc órakor Trifkovics Marko találkozott Radics Pavleval és Superina Benjáminnal és folytatták az eddigi tanácskozások jegyzőkönyveinek megszövegezését. Tiz órakor megérkeztek a delegáció többi tagjai is, akik féltizenkettőig tanácskoztak a már jelenlevő delegátusokkal.

A tanácskozások után *Trifkovics* Markó az ujságirók előtt röviden ennyit mondott:

— A szerb-horvát megegyezés hajója *közeledik célja felé.*

Az egyik beogradi lap munkatársa megkérdezte a parlament elnökét, nem fenyegeti-e a hajót az a veszély, hogy zátonyra fut.

— *Nem hiszem* — válaszolta Trifkovics — *hogy a megegyezés hajója megfeneklik.*

Az ujságirók Pribicsevics nyilatkozatai és a „Politika" legutóbbi számában megjelent vezércikk felől kérdezték meg ezután a házelnököt, aki igy felelt:

— Én a vidovdáni alkotmány alapján állok, ennek az alkotmánynak felépitésében közremüködtem. Bárkivel tárgyalok is megegyezésről, *mindig az alkotmány alapján maradok.*

A délelőtti tanácskozásokról a radikális párt delegátusai beszámoltak Pasics miniszterelnöknek, akit délelőtt folyamán felkeresett még *Makszimovics* Bózsó belügyminiszter és *Stanojevics* Aca is.

A két párt megbizottai délután folytatták a tanácskozásokat és *jegyzőkönyvbe foglalták az eddigi tanácskozások eredményét.* A pártvezetők szombaton ujból összeülnek, hogy a még hátralevő kérdéseket megvitassák. Beavatott helyről származó hirek szerint a szombati ülésen *a miniszteri tárcák felosztása ügyében történik döntés.* A Radics-párt azokat *a tárcákat követeli* az uj kormányban, *amelyek most Pribicsevicsék kezében vannak*, azonfelül az agrárreformtárcát, amelynek kebelében a radikálisok *részére két államtitkári állást kreálnának, egyet a Vajdaság, egyet Bosznia részére. Ezek az államtitkárok teljesen önállóan intézkednének a maguk reszszortjában és a miniszter csak Horvátország, Dalmácia, Szlovénia és Szerbia területén intézné az agrárügyeket.*

Politikai körökben élénken kommentálják a Lukinics ügyében lefolyt parlamenti szavazás eredményét. Lukinics mellett leadtak 103 szavazatot, ebből 19 a Pribicsevics-párté, a többi a radikálisoké. A szavazás eredményét sokan ugy értelmezik, hogy a radikális párt nagyrésze a Pribicsevicsel való koalició fentartása és a Radics-párttal való megegyezés ellen foglal állást. Ez a beállitás azonban helytelen, mert Lukinics mellett szavazott több olyan radikális képviselő is, köztük *Markovics* Lázár, akik *exponált hivei a Radicsékkal való megegyezésnek.*

Ugyancsak különbözőképen kommentálják a radikális képviselő-klub alelnökének *Dragovics* Milutinnak alelnöki tisztségéről való lemondását. A képviselő kommünikét adott ki, amelyben azzal indokolja lemondását, hogy egyes miniszterek munkájával nincs megelégedve. Mások szerint Dragovics lemondásával a horvátokkal való megegyezés ellen akar tüntetni. Köztudomásu, hogy a képviselő Pasics bizalmasa és ugy hiszik, hogy a horvát megegyezés kérdésében ezzel a lépésével akar Pasics miniszterelnökre befolyást gyakorolni.

Nem internálják az albán emigránsokat

A külügyminisztérium cáfol

Beogradból jelentik: Egyes lapok szerint az albán kormány tiltakozást jelentett be a jugoszláv kormánynál amiatt, hogy az albán emigránsokat barátságosan fogadják Jugoszláviában.

A tiltakozó jegyzék átnyujtása után a kormány elrendelte, hogy az albán emigránsokat Szarajevóban internálják. A kormány azzal indokolja rendeletét, hogy az albán emigránsok visszaéltek a vendégjoggal.

A külügyminisztérium az esti órákban kommünikét adott ki, a melyben megcáfolja a lapok hiradásait. A cáfolat közli, hogy a kormány nem adott ki olyan rendeletet, hogy az albán emigránsokat internálják. Rendeletre nem is volt szükség, mert a kormány már az első perctől fogva minden idegen intervenció nélkül intézkedett, hogy az emigránsokat távolitsák el az albán határ közeléből és a mostani, valamint a szarajevói kerületben koncentrálják őket.

Az uj lakástörvény a gyakorlatban

A legtöbb keresetet a háziurak adják be

Noviszadról jelentik: A noviszadi lakásbiróságnak városházi II. emeleti helyiségei naponta kora reggeltől déli tizenkét óráig, zsufolva vannak jogkereső felekkel. Ezeknek tulnyomó része nem lakástkeresőkből, hanem *háziurakból* áll, akik vagy saját házukba akarnak beköltözni, vagy valamelyik lakóval nem tudnak a házbér ügyében megegyezni.

A háziurakon kivül elözönlik a lakásbiróság hivatali helyiségeit állami hivatalnokok, tisztek, nyugdijasok, ezeknek özvegyei, hadi rokkantak, hadiözvegyek stb.

A háziurak rendszerint a tisztviselők által bérelt lakásokra tartanak igényt, mert szabadulni akarnak keveset fizető bérlőiktől.

A noviszadi lakásbirósághoz eddig már 438 keresetet adtak be, azonkivül a régi lakáshivataltól 211 akta maradt és ezeket heti négy: keddi, szerdai, pénteki és szombati délután négy órakor kezdődő tárgyalásokon intézik el. Hétfőn és csütörtökön a lakásbiróság helyszini szemléket tart.

A noviszadi lakásbiróság elnöke: *Marics* Rafó felebbviteli biró, helyettese: dr. *Kirics* Milivoj felebbviteli biró. A biróság tagjai: (rendes) *Obradovics* Dusán és *Zorics* Milán felebbviteli birák, (póttagok) dr. *Medakovics* Dusán törvényszéki biró és *Markovics* Radoszláv járásbiró. A biróság irodaigazgatója, a kihez minden félnek el kell menni, *Stefanovits* Ljubomir és aki a szükséges felvilágositásokat és utbaigazitásokat a feleknek megadja.

Ezekre az utbaigazitásokra nagy szükség van, mert a közönség tájékozatlan a követendő eljárás tekintetében.

A háziur például bizonyitani tartozik, hogy a kilakoltatandó bérlő gazdaságilag erősebb. Ez ellen mindegyik lakó tiltakozik és a háziur kénytelen-kelletlen ezt bizonyitani iparkodik. Noviszadon egy háziur bizonyitani kivánta, hogy lakója felesége kalapvarrással mennyit keres, vagy hogy a lakónak, hol milyen értékei vannak. A pénzügyi hatóságok, főleg az adónyomozók, résen lesznek, hogy az ilymódon felderített vagyontételek adózás céljából be vannak-e jelentve.

A közönség nem akarja tudomásul venni a törvénynek azt a rendelkezését, hogy a lakástörvény szabályai csak régi házakra vonatkoznak. Uj házaknál (uj ház alatt a Vajdaságban azokat az épületeket tekintik, amelyek 1918. november 1. *után* épültek) a lakástörvény korlátozásai nem érvényesek.

A legtöbb jegkereső nem tudja, hogy a kérvények, keresetek, — *választott biróság kiküldése iránt*, — két példányban nyujtandók be és a kérvényezőnek meg kell neveznie a noviszadi birói kar egyik tagját és annak helyettesül még egy birót, akiket a választott biróság elnökéül kiván.

A lakásbiróság az *egyedüli* jugoszláviai biróság, ahol *nincs perköltség*, mert azok az aránytalanul jelentéktelen dijak, amelyeket a felek lerónak, alig elegendők a biróság tagjainak és kezelőszemélyzetnek költségére és napidijaira.

Az elsőfoku lakásbiróság itéleteit szóbelileg kihirdeti és a jelenlévő felek aláirásukkal ismerik el hogy az itéletet kihirdették előttük, amely ellen nyolc napon belül felebbezést jelenthetnek be a másodfokon itélkező szociálpolitikai minisztériumhoz.

A noviszadi lakásperek vesztesei *kivétel nélkül* felebbeztek a szociálpolitikai minisztériumhoz.

Gyilkos szerelem

Leszurta volt barátnőjét egy szuboticai villanyos kalauz

Véres szerelmi dráma játszódott le péntek délben Szuboticán a Preradovicseva- és a Trumbicseva-ucca sarkán, szemben a csendőrlaktanyával. *Loncsárevics* Antal suboticai villamoskocsi-vezető *késsel hasbaszurta Kiss Lidia huszonegy éves suboticai leányt.*

A véres esemény szinhelyén nagy tömeg gyült össze, amelynek egy része üldözőbe vette a Bajai-ut irányában menekülő embert. A közelben szolgálatot teljesitő két rendőr szintén a menekülő után futott, azonban amikor elfogták, Loncsárevics olyan nagy ellenállást fejtett ki a rendőrökkel szemben, hogy a közeli csendőrlaktanyából kellett segitséget kérni. Három csendőr segitségével tudták csak Loncsárevicset a csendőrlaktanyára vonszolni, ahol ideiglenesen őrizetbe vették.

Ezalatt a földön vérében fetrengő leányt bevitték *Delics* Kálmán városi tisztviselő Trumbicseva-uccai lakására, majd orvost hivtak és értesitették a mentőket is. Néhány perc mulva a helyszinre érkezett dr. *Munk* Artur orvos és első segélyben részesitette a sulyosan sérült leányt, akinek *a belei a szurás következtében kifordultak*. A seb bekötözése után Kiss Lidia csak annyit tudott mondani, hogy anyját, aki a Városi Kávéház szakácsnője, óvatosan értesitsék a történtekről, azután elvesztette az eszméletét. A mentők beszállitották a kórházba.

A rendőrség meginditotta a nyomozást és kihallgatta az esemény szemtanuit. Megállapitották, hogy Loncsárevics és Kiss Lidia, amikor összetalálkoztak az uccán, valami felett veszekedni kezdtek, majd *a leány arcul ütötte a villamoskocsi-vezetőt*, mire ez kést rántott és mielőtt a lármára összegyült emberek megakadályozhatták volna, *hasbaszurta a leányt*. Ugyancsak sikerült megtudni, hogy Loncsárevics és Kiss Lidia között két évvel ezelőtt bizalmas viszony volt, de amikor Loncsarevics el akarta venni a leányt, szülei megakadályozták ebben és rávették arra, hogy egy másik leányt vegyen feleségül. Loncsárevics meg is nősült, de azért továbbra is fentartotta a barátságot régi ideáljával, akivel sürün találkozott. Legutóbb Loncsárevicsnének tudomására jutott férje titkos viszonya és szemrehányást tett neki. Ettől a perctől kezdve Loncsárevics és Kiss Lidia között elhidegült a barátság, amely pénteken véres tragédiával végződött.

Nyomozó detektiv csempészte a bünjelet a terhelt lakásába

Hogy készültek a Lungulov-ügy bizonyitékai? — Agbaba starakanizsai mérnök ágyába nyomozók rejtették el a bombát

A *Lungulov* Radivoj volt starakanizsai rendőrfőkapitány és *Agbaba* Mihály ellen inditott hajsza — mint ismeretes — mindkettőjük teljes rehabilitációjával végződött. Az ügy azonban ezzel nem zárult le teljesen, hanem ujabban nyomozás indult meg annak megállapitása végett, hogy *az Agbaba lakásán megtartott házkutatás során talált kézigránát miképen került Agbaba ágyába.*

Néhány nappal ezelőtt — mint Stara-Kanizsáról jelentik — a főkapitányi teendők ideiglenes ellátásával megbizott *Gavanszki* Iván rendőrkapitánynál kihallgatáson jelentkezett *Nadrljanszki* Borivoj rendőrőrmester és a következőket adta elő:

A starakanizsai rendőrség raktárában, melynek kulcsa Nadrljanszki őrmesternél volt, évek óta öt német kézigránát hevert. Május elején *Palmar* Kálmán akkori főkapitány ezt tudva, felszólitotta Nadrljanszkit, hogy adja át neki a gránátokat. Nadrljanszki a felszólitásnak eleget tett, Palmarral elment a raktárba és ott *a főkapitány az egyik gránátot magához vette és azt a rendőrökkel megtisztittatta.* Május 14-én tartottak házkutatást Agbabánál, amely alkalommal *Lévai Oszkár államrendőrségi detektiv ugyanezt a kézigránátot találta meg Agbaba ágyában.*

Néhány nappal később Palmar a raktárban maradt négy gránátot is magához vette és azokat Nadrljanszki jelenlétében a polgármester lakása közelében levő mocsárba dobta. Nadrljanszki megmutatta Gavanszki főkapitány-helyettesnek azt a helyet, ahol Palmar a négy gránátot elsülyesztette.

Az őrmester vallomásáról Gavanszki főkapitányhelyettes jelentést tett a suboticai ügyészségnek, amely az eljárást ebben a rejtélyes ügyben meginditotta. A starakanizsai rendőrség szivattyukkal kitisztittatja a pocsolyát, hogy a gránátokat megkeressék. A nyomozás lesz hivatva megállapitani, hogy a rendőrőrmester bejelentéséből mi felel meg a valóságnak.

Uj tanu Márffy ellen

Rendler Ferenc bankhivatalnok előtt Márffy eldicsekedett a bombamerényletekkel — A vérbiróság halálba kergetett egy bankhivatalnokot

Budapestről jelentik: Miközben a tábla előtt sorra vonulnak fel *Márffy* Józsefnek és társainak hamistanui, hogy koholt alibivallomásokkal megmentsék a bombamerényletek halálraitélt értelmi szerzőjét, *uj terhelőtanu jelentkezett Márffy ellen.* Az uj tanu *Rendler* Ferenc bankhivatalnok, aki 1923-ban Márffyval együtt tisztviselője volt a budapesti Iparbanknak. Márffy jóviszonyban volt Rendlerrel és többször megpróbálta rábeszélni, hogy lépjen be az ébredők közé, de Rendler nem állt kötélnek. Amikor Rendlert a banknál B-listára helyezték, *Márffy felajánlotta neki, hogy bejuttatja a fajvédők pénzintézetéhez, a Duna Bankhoz.*

— Ekkor — mondja Rendler a vallomásában — elutasitó megjegyzés nélkül hallgattam rábeszélését, hogy lépjek be a társaságukba. Többször együtt sétálgattunk esténkint. Az esti séták alkalmával, körülbelül három hónappal az erzsébetvárosi bombamerénylet után, Márffy mind bizalmasabbá vált velem szemben és amikor beszélgetés közben az ő és társai csoportjára, amelyről közelebbit még nem tudtam, szó került, félig tréfálkozva, de félig büszkélkedve is megjegyezte: »Az utolsó évek ugynevezett atrocitásait mind mi csináltuk. Én és a barátaim.« Nem tudtam Márffy szavait komolyan venni, de mégis megkérdeztem, hogy az erzsébetvárosi kör elleni bombamerényletet is ők csinálták-e? Márffy, aki már benne volt a dicsekvésben és szégyelt meghátrálni, *kelletlenül csak annyit felelt, hogy igen.* Többet nem volt hajlandó erről beszélni.

Rendler elmondja, hogy Márffyval ezekután megszakitotta az érintkezést, ellenben továbbra is jó viszonyban maradt egy közös tisztviselő-társukkal, *Bekő* Zoltánnal, aki *intim barátja volt Márffynak és vele együtt tagja volt az ébredők kilencedik kerületi nemzetvédelmi csoportjának.* Bekő bevallotta egyszer Rendlernek, hogy *résztvett a Rassaynak és Miklós Andornak küldött bombák kézbesitésében:* őt bizta meg Márffy, hogy ellenőrizze Szász Józsefet, odaadja-e a becsomagolt bombákat az Emke-kávéház előtt posztoló hordárnak.

— Ez a Szász — vallja Rendler — tulajdonképpen *az én felöltömet viselte ezalkalommal.* Tudniillik én már régebben eladtam hosszu, barna kabátomat Bekőnek, aki *erre a napra kölcsönadta Szásznak*, hogy a felismerést, ha valami kiderülne, még ez is megnehezitse. Bekő azt is elmondta, hogy a merénylet tervét a Valéria-kávéházban beszélték meg. Amikor mindezt elmondta, az asztalán egy okmányt találtam, amely szerint *kinevezik a vérbiróság tagjának.* Egyébként ugyanazt, amit nekem elmesélt Bekő, *elmondta Kammer József barátunknak is*, aki a Herzog L. M. cég hivatalnoka jelenleg. Ekkor emlitette Bekő azt is, hogy felvételemet Márffy az egyik Valéria-kávéházbeli összejövetel alkalmából szóbahozta, de ő megjegyezte, hogy én nem vagyok az ilyen dologra kapható. *Bekő Zoltán nemsokára öngyilkos lett.* Meg vagyok győződve arról, hogy Bekő Zoltánnak is *vérbirósági itélet alapján kellett elpusztitania magát.* Semmiféle levelet nem hagyott hátra, de nekem több izben tett erre vonatkozó célzásokat. Nemcsak én voltam és vagyok meggyőződve erről, hanem Bekő családtagjai is. Szülőfalumban, Öriben, él Bekő Zoltánnak egy nagybátyja, aki mikor unokaöccse szomoru haláláról hallott, megjegyezte: »Ha Zoltán annyira félt ezektől az emberektől, miért nem szólt nekem, én adtam volna pénzt neki, hogy kikerülhessen a külföldre«. Bekő édesanyja csak később tudta meg fia öngyilkosságának okát, de ő is meg van győződve arról, hogy Márffyék vérbirósága kergette halálba ezt a jókedélyü fiatal gyereket.

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN" a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA" DROGERIJA NOVISAD

Csillag Teréz meghalt

A magyar szinészet gyásza

Budapestről jelentik: *Csillag* Teréz, a Nemzeti Szinház müvésznője péntek hajnalban meghalt.

Csillag Terézben a müvészi lelkiismeretesség és az emberi kedvesség csodálatos harmóniája testesült meg. Szinpadon a maradéktalan müvészi teljesség, társaságban lebilincselően bájos közvetlen modora volt az, ami tulajdonképpen ellenállhatatlanná tette.

Csillag Teréz 1863 augusztus 15-én született és tizennyolc éves korában, 1881-ben a Nemzeti Szinházba szerződtették. Főképp Molière és Sardou darabjaiban voltak nagy sikerei. Később a Nemzeti hires naiváját a Vigszinházba vitték, de három év multa visszatért a Nemzetihez. Ettől az időtől kezdve különös szeretettel fordult a komikum felé. 1901 óta a Szinmüvészeti Akadémián is tanitott, mig most hosszas betegsége miatt már régebben nem tudott szinpadra lépni. Csillag Teréz néhány héttel ezelőtt sulyos betegen befeküdt a Jánosszanatóriumba, ahol azonban igen előrehaladott betegségén a leggondosabb ápolás sem tudott segiteni s ma hajnalban hosszu szenvedés után meghalt. Halálát a Nemzeti Szinházon kivül, melynek örökös tagja volt, az egész magyar szinészet és kiterjedt előkelő családja gyászolja. A Nemzeti Szinház előcsarnokából fogják eltemetni.

Párisi kacsa

Nincsics és Bethlen megállapodása az utódállamok magyarságának jövő politikájáról

A Budapesten megjelenő *Magyarság* cimü lap egy Párisból keltezett és meglehetősen zavaros cikkben tipikus nyári szenzációval szolgál.

A cikk szerint Bethlen István magyar miniszterelnök legutóbb *Genfben megegyezett a kisantant külügyminisztereivel* s a jegyzőkönyvbe foglalt, de mindkét részről titokban tartott megegyezés arra vonatkozik, hogy *a magyar kormányzat a maga részéről is mindent megtesz, hogy az utódállamok magyarsága ne támogassa az utódállamok népeinek föderalista törekvéseit.*

Maga ez a »titkos« megállapodás annyira abszurd, s az utódállamok minden politikai tényezője annyira tisztában van vele, hogy ezzel a hirrel beugrasztották a pesti lapot, hogy csupán kuriózumként közöljük azokat a reflekziókat, amelyeket a Magyarság külön párisi tudósitója hozzáfűz.

Az erősen nyárias szinezetü párisi cikk szerint ezt a formulát dr. *Gráber* László pancsevói ügyvéd találta ki, aki Nincsics külügyminiszter szakértője a magyar ügyekben s Nincsics »ugratta be« a formula elfogadására Bethlent. A cikk további része az itthon már megunt szokásos támadás dr. Gráber ellen. Ezek közt a valótlanságok közt az egyetlen novum s természetesen ez is valótlanság, hogy a magyar párt szombori vezetőségének egyik tagja összeköttetésbe lépett a Radics-párttal, s ettől Pasics annyira megijedt, hogy az összes kiutasitott szombori magyarokat harmadnapra visszaengedték Szomborba.

A »Magyarság« párisi tudósitójának közléseit csupán azért kell itt is szóvátenni, hogy rámutassunk arra, hogy *a magyar kormánynak semmi befolyása*, semmiféle ingerenciája nincs és nem is lehet az utódállamok magyarságának politikájára. Ha a párisi tudósitó ezt nem is tudja, Nincsics külügyminiszter bizonyosan tisztában van vele s lehetetlenség, hogy olyan tárgyalásba, vagy megállapodásba menjen bele, amely egy más kormány befolyását elismeri. Akkor, amikor az uralmon lévő radikálispárt s a föderalizmusért legélesebben küzdő Radics-párt békésen megegyezik, merőben felesleges is volna, hogy a külügyminiszter egy más állam miniszterelnökétől kérjen segitséget a centralizmus számára.

Gumibot, bikacsök...

Véresre vertek egy rokkant tüzoltót a szentai rendőrségen

Szentáról jelentik: Nagy felháborodást keltett egész Szentán egyik rendőrkapitánynak vallató módszere, amelynek legutóbbi áldozata *Matykó* Péter rokkant tüzoltó. Matykó, aki ellen eljárás indult, szerdán, a kihallgatás alkalmával *Lukovác* Sztanoje rendőralkapitány sulyosan összeverte.

Matykó ellen az a gyanu merült fel, hogy államellenes kijelentéseket tett, *Szlavnics* Vécó egy iszákos koldus ugyanis feljelentette a rendőrségen, mire letartóztatták.

Lukovác Sztanoje rendőralkapitány, a bünügyi osztály vezetője, nyomban megkezdte kihallgatását, majd mikor Matykó tagadta a terhére rótt büncselekményt, Lukovác levitette a fogdába és ott órákon keresztül ütötte bikacsökkel, korbácsal a szerencsétlen embert.

Matykó Pétert több oldalról érkező intervencióra szerdán szabadon engedték. A sulyosan sérült ember dr. *Beleszlin* Bránkó és dr. *Szegedi* Imre orvosokkal látleletet vétetett föl sérüléseiről. A látlelet alapján, — amely sulyos sérüléseket állapit meg — Matykó Péter, ügyvédje dr. *Aradszki* Iván utján bünvádi feljelentést tett a rendőrtisztviselő ellen sulyos testi sértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

A város közönsége a felháborító eset miatt küldöttség utján fog tiltakozni a belügyminiszternél és *Alekszijevics* Mita kerületi főispánnál. Az ügyben rendkivüli közgyülés összehivását is tervezik, amelyen követelni fogják a szentai rendőrség átszervezését.

CIRKUSZ

Találkozás a boldog emberrel

A boldog emberrel a Cafe de la Paixban találkoztam. Ez az a kávéház, amelyikben minden párisi utas megfordul legalább egyszer. Az én emberem Délamerikából jött, ahova vagy husz esztendővel ezelőtt vándorolt ki. Szegény ügynök volt itthon, most mozis odalenn. Azt mondja, hogy van neki 70 mozija. Eljött haza egy kis pénzt szétosztani a szegény rokonság között. Teljesen elamerikaiasodott, ugy fest, mint ahogy Amerikát, mint »Oncle Sam«-ot ábrázolják a vicclapokban. Beszélgetésünk közben csakhamar a szinházra terelődött a diskurzus.

— Mi ujság Budapesten szinházi körökben? — kérdezte.

— Semmi különös. Ugy látszik, hogy a kinó kiegyezik a hitelezőivel és elkerüli a csődöt. A Magyar Szinházat és a Belvárosit talán megmentik.

Csodálkozott.

— Mit nem mond? Hát már Beöthy Lacinak sincs pénze?

— Pardon — mondtam. — az Unió már nem a Beöthyé, hanem a Faludyé.

— Faludyé? Hát nem a Vigszinház a Faludyé?

— Nem. Azt eladták. Bizonyos Blumenthal vette meg. Földije magának.

— Miskolci?

— Majdnem. Amerikai.

A boldog embernek ez sehogyse ment a fejébe.

— Faludiék eladták a Vigszinházat?

— El bizony.

— De miért?

— A gazdasági helyzet miatt.

— Hiszen az mindig jól ment!

— Jól ment, jól ment, de a viszonyok változásával más atmoszféra keletkezett. A háboru folytán keletkezett uj gazdasági helyzet...

A délamerikai összerántotta a homlokát.

— Pardon, hogy közbevágok. Milyen háboruról tetszik beszélni?

— A világháboruról.

— Világháboruról?

— Igen, egy kis világháboru volt közben. Nem nagy dolog, pár ezer méter hosszu... De azért nagy érdeklődést keltett...

— Mit nem beszél! Persze mi ott Délamerikában ugy élünk, mint a barmok, háboru nélkül, minden nélkül...

Nagyon szomoruan mondotta ezeket. Majd igy folytatta:

— Igazgatom a hetven mozimat és slussz! Rettenetes! És mondja csak, hogy kezdődött az az... izé...

— Micsoda kérem?

— Ez a háboru, amiről beszél.

— Ja, ez kérem, ugy kezdődött, hogy az osztrák-magyar monarchia trónörökösét megölték...

Az amerikai felsóhajtott.

— Igen, erre még élénken emlékszem.

Megtörölte a szemét és részvéttel mondta:

— Szegény Rudolf! Jó fiu volt...

stella

Háborut jósolnak az orosz lapok

Kiélesedett az ellentét Anglia és Oroszország közt

Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint az egész orosz sajtót nagy mértékben foglalkoztatja az orosz-angol konfliktus. A moszkvai lapok azon a véleményen vannak, hogy *a konfliktus békésen aligha lesz megoldható.* Angliát azzal vádolják most meg, hogy hosszu idő óta kereste az okot arra, hogy Oroszországgal szakithasson és Nagybritannia részéről máris észlelhető bizonyos nyomás gazdasági téren. Feltünő, hogy *Németország teljesen Anglia befolyása alá került,* amit az is bizonyit, hogy a német kormány a halálraitélt Kindermann-ügyével kapcsolatban beleavatkozott Oroszország belügyeibe. Az Izvesztija szerint *a konfliktus olyan következményekkel járhat, amelyek hasonlóak lesznek az 1914. előtti világtörténelmi jelentőségü eseményekhez.*

A GYŐZELEMIG!

A FRANCIA KAMARA MEGSZAVAZTA A MAROKKÓI HITELT

Párisból jelentik: A kamara heves jelenetek között tárgyalta a marokkói operációkra kért ujabb száznyolcvanhárom millióról szóló javaslatot. A vitát *Cachin* kommunista képviselő kezde meg, aki a jobboldal állandó lármája közben *éles szavakkal támadta a kormányt,* amiért minden emberi és erkölcsi jog nélkül *utját állja a riff-kabilok önállóságának.* Franciaország — mondotta — 1909-ben igéretet tett arra, hogy Marokkót ki fogja üriteni, *ezt az igéretét azonban nem váltotta be.* Az utóbbi esztendőkben a francia kormány az önállóság legkisebb mértékét is elvette a marokkói szultántól, aki *egyszerüen hübéres rabszolgája a francia bankoknak.* Jaures mondotta, hogy Franciaország a *rablás, gyilkosság politikáját folytatja Marokkóban,* amelynek népe, nem csoda, ha felázad a barbár módszerekkel dolgozó imperializmus ellen. Nagyon téved Franciaország, ha azt hiszi, hogy a riff-kabilokat egykönnyen megadásra birja. A Marokkóban folyó harc a gyarmati háboru előjátéka, amely hamarosan az egész világon ki fog törni nem csupán Franciaország, de Anglia és Amerika ellen is.

A jobboldali *Fabry* képviselő követelte, hogy a kormány öszintén tárja föl a marokkói helyzetet. A riff-kabilok ellen harcoló hadsereget *bőven el kell látni legénységgel és hadianyaggal,* hogy döntő csapást lehessen mérni Abd el Krimre. A *háborut folytatni kell a győzelemig* és nem szabad a sikert veszélyeztetni békekisérletekkel.

Faure disszidens szocialista vitába szállott Fabryval és a *békekötés mellett foglalt állást.* A hatalmon levők — mondotta — éppen olyan *önkényesen idézik föl a marokkói háborut, mint 1914 ben a világháborut.*

Ez ellen a kijelentés ellen a jobboldalról többen erélyesen tiltakoztak. Varenne képviselő ezt kiáltotta:

— *A világháboru Németország hadüzenetével kezdődött.*

Faure igy felelt:

— *Vannak más verziók is a háboru keletkezéséről.*

Herriot elnök szólalt fel ezután és kijelentette, hogy a francia nép nevében, amely oly sokat szenvedett a világháboruban, tiltakozik Faure beállitása ellen.

A jobboldalról még két szónok beszélt, követelve a *háboru győzelmes befejezését,* mire az elnök a vita folytatását éjjelre halasztotta.

Az éjszakai ülésen *Renaudel* szocialista felszólitotta a kormányt, hogy tegyen meg mindent, hogy a béke mielőbb létrejöjjön. Beszédét igy fejezte be:

— Abban az esetben, ha *Abd el Krim* visszautasitja békeajánlatukat, akkor mi is természetesnek fogjuk találni, hogy a kamarában, a kommunisták kivételével, egyetlen képviselő sem fog akadni, aki ne volna hajlandó a kormányt minden erejével támogatni a hadmüveletek folytatásában.

Renaudel után *Painlevé* miniszterelnök szólalt fel és kijelentette, hogy a kormány a marokkói hadmüveleteknél folytatott taktikát mindenben helyesli, kéri a kamarát, hogy ne veszitse el a hidegvérét abban az esetben sem, *ha a háboruval járó fordulatok ideiglenesen kedvezőtlenek is volnának.* Taza a mai napig a küiönböző hiresztelések ellenére még nem esett el. A várost ugyan a polgári lakosság elhagyta, a csapatok azonban szilárdan tartják vonalaikat. Taza és Fez között az összeköttetés nem szakadt meg. *Ha mégis megtörténnék, hogy Taza az ellenség kezére kerül, akkor sem szabad elveszteni a reményt.* Taza elvesztése csak átmeneti eseménynek tekinthető és a várost a francia csapatok rövid időn belül ismét visszafoglalhatják.

Painlevé beszéde további folyamán kijelentette, hogy Franciaország igazságos békét akar, a békének azonban tartósnak kell lennie és garantálni kell a franciákhoz hü benszülöttek biztonságát. *Franciaország és Spanyolország közösen megállapitották már a békefeltételeket, most Abd el Krimen a sor, hogy azokat elfogadja.*

— Azt semmi körülmények közt sem tehetjük meg — folytatta beszédét Painlevé, — *hogy mi magunk ajánljuk fel a békét Abd el Krimnek. A riff-kabilok ismerik feltételeinket, tehát bármely percben tárgyalásokba bocsátkozhatnak velünk.*

Morel képviselő közbevágott:

— *És mi lesz akkor, ha Abd el Krim nem fogadja el feltételeinket?*

— Erre a kérdésre — válaszolt a közbeszólásra Painlevé — csak fenyegető szavakkal tudnék válaszolni. Ha Abd el Krim visszautasitja feltételeinket, akkor Franciaország cselekedni fog és Abd el Krim meg fogja érezni ökünket.

A miniszterelnök után a szocialisták vezére, Leon Blum szólalt föl, aki kijelentette, hogy nem fognak a kormány ellen szavazni, mert bizalommal viseltetnek iránta, a marokkói hadjáratot azonban elvből nem helyeslik.

Blum beszéde után szavazásra került a sor. A 183 milliós hitelmegajánlás egyes szakaszait a kamara kézfeemeléssel egymásután elfogadja. *A törvényjavaslatot végül egész terjedelmében 411 szavazattal 29 ellenében elfogadták.* A javaslat ellen csupán a kommunisták szavaztak. *A szocialisták távoltartották magukat a szavazástól.*

Kinos családi jelenet

a Szent István-Akadémia felolvasó ülésén

Egy válópör epilógusa

Budapestről jelentik: Különös jelenet játszódott le a napokban a Szent István Akadémia disztermében. Az Akadémia tagjai nyilvános felolvasó ülést tartottak és a tárgysorozat legkimagaslóbb pontja volt *Szendrey* Jánosnak, a Hadtörténelmi Muzeum elnökigazgatójának a székfoglaló előadása. Az ülésén, melyen a tagokon kivül kétszáz főnyi közönség volt jelen, dr. *Concha* Győző egyetemi tanár elnökölt.

Mikor az elnök megnyitó beszéde után fölhivta Szendreyt székfoglaló értekezésének felolvasására s Szendrey az előadói széket elfoglalva kéziratát olvasni kezdte, *a hallgatóság soraiból egy elegánsan öltözött fiatal hölgy lépett elő.* Határozott léptekkel az előadói szék felé sietett és *a felolvasásából meglepetten föltekintő tudósra becsmérlő szavakat kiáltott.* Szendrey nem zavartatta magát, folytatta előadását, amelynek befejezése után *a fiatal hölgy megismételte sértegetéseit.*

Szendrey János detektivekért sietett, akik jegyzőkönyvet vettek föl a történtekről.

Később kiderült, hogy *az incidens hőse Szendrey e vált felesége* és hogy a kinos jeleneteknek hosszu és érdekes előzménye van.

Szendrey János hadügyminiszteri tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia tagja 1906-ban elvesztette első feleségét, aki két kisgyermeket hagyott hátra. Szendrey özvegysége nem soká tartott, rövidesen feleségül vett egy nálánál *huszonhét évvel fiatalabb szegény leányt,* Somogyi Máriát. Szendrey Attila-köruti lakásában, amely inkább beillett volna muzeumnak mükincseivel, a legboldogabb harmóniában teltek az évek egészen a háboru utáni időkig. Az egyetértés megbomlott a házastársak között, aminek az lett a vége, hogy *Szendrey tizenegy évi házasság után 1920-ban bontó keresetet adott be felesége ellen.*

1922-ben, mikor az itélet jogerőre emelkedett, Szendrey felszólitotta feleségét a kiköltözésre. Ez meg is történt, de az feljelentette Szendreyt jogtalan használat cimén, azzal az indokolással, hogy volt férje nem adta vissza hozo-

mányát és az ő leánykori butorait használja. Az ügyészség megszüntette az eljárást, mert mint megállapitotta, Somogyi Máriának nem is volt hozománya. A feljelentésre Szendrey ugyancsak feljelentéssel válaszolt, még pedig jogtalan cimhasználat miatt, mert mint időközben megtudta, az asszony a válás után tovább is használta nevét.

Szendrey mult évben sulyosan megbetegedett és szanatóriumba ment. Mikor ezt az asszony megtudta, *beköltözött volt férje lakásába és ott élt nyolc hónapig*, mig csak férje fel nem gyógyult. Mikor Szendrey felépült, ki kellett elvált feleségét lakoltatnia. Mikor gyüjteményét átvizsgálta, kétségbeesve vette észre, hogy abból körülbelül *egymilliárdnyi értékü porcellán- és aranynemü hiányzik*. Ügyvédje utján emiatt feljelentést tett az asszony ellen.

A rendőrség meginditotta a nyomozást. Házkutatást tartott az asszony lakásán és több mükincset lefoglalt, melyeket bünügyi zárlat alá vett.

Szendrey feljelentéséhez most már egy ujabb is fog csatlakozni, melyet a csütörtöki incidens miatt *becsületsértés miatt* tesz meg volt felesége ellen.

A párisi világkiállitás — egy óriási budoár

Kereskedelmi körökben nincs sikere Megnyilt a jugoszláv pavillon is

Párisi, junius hó.

(A Bácsmegyei Napló kiküldött tudósitójától.) Ha a wembley-i kiállitásról tavaly megállapitották, hogy az nem egyéb, mint egy nagy vendéglő, ugy a párisi iparmüvészeti kiállitásról joggal elmondhatjuk, hogy egy óriási boudoir szerepét tölti be. A franciák nőhódolata teljesen kifejezésre jutott a nagyszabásu kiállitáson is: száz és száz pavillon lényegében nem tartalmaz mást, mint női divatcikkeket. Bundák, ruhák, cipők, kalapok, selymek, szalagok, csipkék, ékszerek, retikülök, harisnyák, gyöngyök, parfömök és különféle csecsebecsék, mindmegannyi a női szépség szolgálatára. Divatvásár, — mondják a messze földről idesereglett kereskedők — és semmi több. De ha a szakköröknek nem is tetszik ez a nagy női divatkirakat, annál jobban szeretik azok, akiknek készült: a hölgyek. Hozzávetőleges statisztika szerint átlag naponta százezer ember látogatja a kiállitást, ennek hetven százaléka nő. A hölgyek természetesen nem panaszkodnak amiatt, hogy tulsok helyet áldoztak a parkban a divatnak.

Ami a ruhanemüeket illeti, prémárukban különösen szép a kollekció. Bár a szovjet prémjei még nem érkeztek meg, az északi államok és Franciaország olyan galériát állitott ki bundákból, hogy majdnem kápráztató. Estélyi ruhák százait lehet látni az ezüstszinü fa-mankeneken, amelyek tökéletesen helyettesitik az élőt. Még mindig a tarka-barka gyöngyös készitmények vannak tulsulyban, ami azt mutatja, hogy a gyöngy még mindig divatos. Elmés dolgot talált ki egy csehszlovákiai gyár és óriási sikere van vele. Rizsszem alaku hosszukás gyöngyöket hozott forgalomba különböző szinekben és igen olcsón. Ezekben a gyöngyökben az a legérdekesebb, hogy *valóban rizskásából készültek*. Fényezett rizsszemeket átfurtak és befestettek: Kész a legszebb ruhadisz.

Sok furcsaságot is lehet látni a ruhák között. Képviselve van a leghiresebb olasz futurista iparmüvész is eredeti modelljeivel. Ezeket az excentrikus modelleket egyelőre nem merik hordani a párisi nők, de rövidesen bizonyára ezek is sorra kerülnek. Ugyancsak sok érdekes futurista anyag van a kiállitáson. Lehetetlen ábrájú kelmék és selymek.

A selymek birodalmában Lyon vezet természetesen. Hatalmas pavillonjában tobzódik a pompa. A szineknek és a mintáknak valódi orgiáját találjuk itt. A kiállitásnak különösen ugynevezett egyházi anyagai keltettek nagy feltünést. Kis mintákban ezenkivül bemutatták a hires selyemgyárban eddig készült összes selymeket.

Kalapokban, retikülökben és egyéb női divatcikkekben nem is lehet leirni az óriási választékot. Ugyszintén fehérneműekben is elképzelhetetlen fényüzés mutatkozik.

A harisnya-divat piacán két merész ujitással találkoztunk. Az egyik a festett-harisnya, amelyen müvészi ábrák vannak, Tájkép, csendélet, ornamentikus diszités, söt humoros rajz és portré is. Néhány nagy mozicsillagot érte az a kitüntetés, hogy képük ott ragyoghat valamelyik szép lábacskán. A szép lábacskák egyelőre rendes testszinü harisnyát viselnek s igy a másik ujdonság, az ezüst harisnya is megbukott. Ez tiszta ezüst szálakból van szöve, egész ritkán, erősen csillog a lábon. Selyemharisnya felett viselik.

A cipők között sok az ujfajta szandál és a gyöngyből készült topánka.

A kiállitásnak a divatosztályán mindenesetre elkelne egy tábla: »Férjek számára veszélyes!«

(s. a.)

Németország ki akarja tiltani az angol szenet

Veszélyben harmincezer bányász kenyere

Londonból jelentik: A német-angol kereskedelmi szerződés értelmében Németország és Anglia tudvalevően megegyeztek abban, hogy rövid időn belül összeállitják azoknak az áruknak a jegyzékét, amelyeket behozatali tilalom alá akarnak helyezni. A *Daily Mail* értesülése szerint Németország ezt a jegyzéket csütörtökön be is nyujtotta az angol külügyminisztériumban. A jegyzékben a német kormány elsősorban azt a kérést terjeszti elő, hogy *az angol szén szintén a német tilalmi listára kerüljön.*

A *Daily Mail* ezzel szemben utal arra, hogy a Németországba irányuló angol szénimport még az után is, hogy a Ruhr-vidéken a munka ismét meginduit, havonta 35.000 angol bányásznak nyujtott munkaalkalmat. A német szénbehozatali tilalom ezeket a munkásokat megfosztaná a munkaalkalomtól, ami az angol munkanélküliség ujabb emelkedésére vezetne.

A német jegyzékben egyébként a német kormány az aluminium-gyártmányokra és antimontartalmu fémekre, valamint a szesztartalmu folyadékokra kiván behozatali tilalmat.

Viharos ülés a magyar parlamentben

Akasztott-e Csontos Imre? — Október 14-ig elnapolták a magyar nemzetgyülést

Budapestről jelentik: A nemzetgyülés péntéki ülésén *Pakots* József napirend előtt szólalt fel *Boross* Lászlónak, az Esti Kurir felelős szerkesztőjének letartóztatása ügyében.

— Sajnos, — mondja, — *az uj igazságszolgáltatási szellem nem tartja be a régi tradiciókat és a birói székben sokszor nem az igazság, hanem a politika érvényesül.* A Boross-ügyben maga *Schadl* tanácselnök állapitotta meg, hogy Boross nem vette át az idézést és a tárgyalásról jóhiszeműen maradt távol, ennek ellenére elrendelte Boross letartóztatását és fogvatartását. A joggyakorlat szerint *nem volt jogos a letartóztatás.* Az igazságügyminiszternek észre kell venni, hogy valami hiba van a biróságoknál.

Propper Sándor: *Eskü tettek az ébredőknek.*

Pakots József: Előfordult, hogy egyes ujságirókat *20—50 millióig* terjedő pénzbüntetésre és *sulyos fogházbüntetésre itéltek, mig a sajtó más világnézetü munkásait ugyanezekért a deliktumokért csak néhány százezer korona pénzbüntetésre itélték.* Ezt észre kell venni, ezzel szemben nem hunyhatjuk be a szemünket!

Propper Sándor: *Forradalmi biráskodás!*

Pakots József: Schadl azért járt igy Borossal, mert már többször volt vele összeütközése a biróságon is. Az tehát a látszat, hogy *bosszu müve az egész.* Gyors orvoslásra kéri az igazságügyminisztert.

A mentelmi bizottság javaslatára ezután a nemzetgyülés ugy határoz, hogy Hegedüs Györgynek a legutóbbi ülésen tanusitott magatartása miatt meg kell követni a nemzetgyülést.

Viharok Csontos körül

Csontos Imre szólal fel ezután személyes kérdésben. A mult hó 16-án — mondja Csontos — Dénes István olyan nyilatkozatot tett, amelyet én csak később olvastam egy lapban. Ebben az van lefektetve, hogy *én Karcagon direktóriumi tag voltam és mint ilyen dr. Kálmán Imrét fel akartam akasztatni.* Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy *a direktóriumnak tagja nem voltam*, erre Karcag város előkelőségeinek aláirásával felolvasok egy iratot.

Dénes István válaszol Csontos Imrének és felolvassa Kálmán levelét: *Csontos Imre kötéláltali halálra itélt . . .*

Csontos Imre: Hogy tehettem volna ezt, jóember?

A baloldal kórusban kiáltja Csontos Imre felé:

— *A biróság elé, a biróság elé!*

A nagy zajban *Dénes* István alig tudja tovább folytatni beszédét. Tovább olvassa Kálmán levelét:

»A direktórium ülése előtt és után elénekelték az internacionálét. Az internacionálé után *Csontos gratulált Pásztor direktóriumi elnöknek, aki Kálmánt halálra itélte.*«

Óriási zaj keletkezik a Ház minden oldalán. A közbeszólások özöne zudul a baloldalról Csontos Imre és a körülötte sereglett képviselők felé. A baloldalról folyton ezt kiáltják:

— *Menjen Csontos a biróság elé!*

Dénes István: Kálmán Imre megbizásából és felhatalmazásából azért tettem le a levelet a Ház asztalára . . .

Itt ismét kitör a botrány. Az egységespárti oldalon egymásután ugranak fel a képviselők a helyükről és kiáltoznak Dénes István felé:

— *Nincs joga Kálmánnak semmit letenni a ház asztalára.*

A jobboldalon és a baloldalon tombol a vihar. *Dénes* István csak percekig tartó lárma után folytathatja beszédét.

— Azért tettem — mondta Dénes — a Ház asztalára Kálmán levelét, hogy igy *alkalmat adjak Csontos Imrének, hogy a biróság elé menjen.*

A jobboldalon erre *ismét óriási lárma kerekedik*, majd *Csontos* Imre hangja süvit a termen keresztül Dénes István felé!

— *Maga becsületrabló, bitang!*

Óriási zürzavar keletkezik ezután. *Élesebbnél-élesebb közbeszólásokat vagdosnak egymás fejéhez a képviselők.*

Dénes István kijelenti, hogy *Kálmán Imre hajlandó a biróság előtt is vallomást tenni.*

A nemzetgyülés ezután elfogadta az elnök napirendi inditványát, hogy *a parlament üléseit október 14-ikéig elnapolják.*

Nemzeti munkavédelmi hivatal

Ezután *Rakovszky* Iván belügyminiszter válaszolt Peyer Károlynak *a nemzeti munkavédelmi hivatalra* vonatkozóan beterjesztett interpellációjára. Arra a kérdésre, hogy a miniszter hajlandó-e megszüntetni ezt a hivatalt, határozott *nem*-mel válaszol, söt kijelenti, hogy ha nem volna ilyen intézmény, kötelességének tartaná, hogy ilyent azonnal létesitsen. Kijelenti, hogy azt a levelet, amelyet Peyer azzal a szándékkal olvasott fel, hogy az országos főkapitányt kompromittálja, egy Kende nevü egyén hamisitotta. A rendőrség a Kendénél megtartott házkutatás alkalmával hamis nyomtatványokat, a Pátria-klub, Vitézi szék és más egyesületek hamis bélyegzőit találta. Kende ezeknek segitségével okmányokat hamisitott, amelyeket drága pénzért eladott olyanoknak, akik a kormány ellen akarták azokat felhasználni.

Peyer Károly felolvas egy másik levelet, amellyel igazolja, hogy *a munkavédelmi hivatal más téren működik, mint ami a hivatása volna.*

Rakovszky belügyminiszter azonnal válaszol ismét Peyernek és kijelenti, hogy ez a levél is csak hamisitvány lehet.

Meggyilkolta a csecsemőjét

A soffőr fiatal kora nem enyhitő körülmény — Tiltott mütétért másfél évi börtön Két juh, két bárány — két havi fogház

A noviszadi semmitőszék tárgyalásai

Schusztrán Jana idiosi asszony 1923 junius 6-án megfojtotta ujszülött csecsemőjét és azt *Gercsov* Viktoria, bocsári napszámosnő segitségével a kertben elásta. Pár nappal utóbb a gyilkosság kitudódott, a holttestet kiásták, felboncolták és megállapitották, hogy a gyermeket élve temették el. A csendőrség a bestiális anyát letartóztatta és a velikikikindai törvényszék elé állitotta, amely 1923 október 29-én Schusztrán Janát *2 évi börtönre*, Gercsov Viktoriát *1 évi börtönre* itélte.

A noviszadi felebbviteli biróság 1925 április 30-án tartott főtárgyaláson megváltoztatta az elsőfoku itéletet és Schusztrán Jana büntetését 10 havi börtönre, Gercsov büntetését 6 havi börtönre szállitotta le.

A noviszadi semmitőszék pénteken elutasitotta a beadott semmiségi panaszokat.

*

Zelenka Márton 1922 január 13-án *Réba* József noviszadi soffőr gépkocsiján Noviszadról Kernyajára utazott. A soffőr oly sebességgel vezette a kocsiját, hogy Kernyaja előtt a kocsijával egy árokba fordult, mely alkalommal a kocsi utasa, *Zelenka* Márton fején és karján husz napon tul gyógyuló sulyos sérüléseket szenvedett. A noviszadi törvényszék 1924 február 28-án Rébát *egy havi fogházra* és 100 dinár pénzbirságra itélte, enyhitő körülményül véve a soffőr fiatal korát. A noviszadi felebbviteli biróság 1924 november 8-án *két havi fogházra* emelte fel Réba soffőr büntetését, mert fiatal korát nem vette enyhitő körülménynek. A noviszadi semmitőszék elutasitotta a vádlott által bejelentett semmiségi panaszokat.

*

Boncsira Mária velikitoráki házvezetőnő, *Bukura* Vikencia, *Rózsa* Éva és *Medvestyán* Lukiana malitoráki lakosok segitségével 1923 szeptember 3-án Malitorákon tiltott mütétet hajtott végre *Bukura* Solomián, aki néhány nappal utóbb vérmérgezésbe belehalt.

A velikibecskereki törvényszék 1924 március 22-én *Boncsura* Máriát *1 évi és 6 havi* börtönre itélte, a többi vádlottat azonban a bünsegédi vád alól *felmentette.* A noviszadi felebbviteli biróság ezévi április 2-án *helybenhagyta* az itéletet és pénteken a semmitőszék is elutasitotta a beadott semmiségi panaszokat.

*

Cserkosz András kovacsicai gazda Kovacsica határában 2 gazdátlan juhot és 2 gazdátlan bárányt talált, azokat *Sartel* Gusztáv padinai mészárosnak adta el. A pancsevói törvényszék 1924 április 1-én Cserkoszt *2 havi fogházra* és 600 dinár pénzbüntetésre, Sartelt, mint orgazdát 200 dinár pénzbüntetésre itélte. A noviszadi felebbviteli biróság ezévi február 18-án *helybenhagyta* az itéletet és a noviszadi semmitőszék pénteken elutasitotta a vádlott jogorvoslatát.

HIREK

Hősök

Két gyáva ember ment át éjjel az erdőn. Mindkettőnek revolver volt a hátsó zsebében. Az erdőre vak sötétség borult, mint egy fekete háló és a két gyáva ember haza igyekezett a feleségéhez. Az egyik magas és sovány volt, tárcájában, amelyet a szive fölött hordott, rengeteg pénzzel. A másik kicsi, köpcös volt, aranyóraláncczal és ezüst cigarettatárcával.

Ahogy nagy, szivdobogásos léptekkel suhan a kis erdei ösvényen a nyurga gyáva ember, hirtelen neszt hall a háta mögött.

— Talán csak egy álmából felriadt madár — csittitotta zakatoló szivét a sovány gyáva ember — csak a szél zörgette meg a faleveleket.

Ekkor léptek zaja verte fel az alvó erdő csöndjét és a gyáva sovány embert kiverte a hideg verejték.

— Rabló — kocódtak össze rémülten a fogai — a pénzemet akarja — és kába félelemmel rohanni kezdett.

— Csak most segits meg uristen! — emelte szemeit a csillagokra, ahol a végtelent sejtette — én leszek a legjámborabb férfiu a faluban! — és még más eszeveszett igéretekkel akarta lekenyerezni az istent. De az ég borus volt és kövér, vad felhők fogták körbe a holdat.

Éles fájdalom hasitott a combjába és felbukott. Egy kiálló fatörzs majdnem a nyakát szegte. Nyöszörögve vonszolta be magát a sürübe. A bokrok között meglapult, elébe tette a revolvert és szaggatott, óvatos léiegzettel leselkedett.

Ugyanekkor a kicsi kövér gyáva ember figyelmessé lett a zörejre.

— Na, — mondta önmagának meghökkent kedélyességgel és tágra meresztett szemekkel bámult a sötétbe. A zaj tovább tartott és a kövér ember kezében megremegett a kis utitáska.

— Csak nem vagyok begyulladva? — kérdezte hangosan és lábujjhegyen lépkedett tovább. Elhatározta, hogy nyilt, becsületes közeledést próbál.

— Halló! — orditotta a lombok közé — van ott valaki?

A rejtélyes nesz tovább susogott, de választ nem kapott.

— Utonálló — mondta a kis kövér — a szive ugy verdesett, mint egy csapdába került madár.

Kivette a revolverét és hasoncsuszva közeledett, mint az indiánok a preriken. Ekkor valami meleg tárgyba ütközött előrenyujtott keze. A sovány ember felorditott és lőtt.

A kis kövér hátrabukott, de még volt annyi lélekjelenléte, hogy kétszer belelőjjön az előtte guggoló haramiába.

Másnap reggel az erdőkerülő megtalálta mindkettőjük holttestét. Az arcukon fagyott, büszke mosoly ült, mint az ismeretlen halott emlékszobrának rettenhetetlen vonásai.

(t. i.)

*

— A vitás állampolgárságok ügye a Népszövetségi Unió kongresszusa előtt. Varsóból jelentik: A Népszövetségi Unió varsói kongresszusának pénteki ülésén a saintgermaini és trianoni békeszerződések végrehajtásának nehézségei miatt állampolgársukat vesztett egyének vitás helyzetéről tárgyaltak. A kongresszuson elhatározták, hogy felkérik a Népszövetséget, *hivja fel az utódállamokat arra, hogy ratifikálják azt az egyezményt, amelyet az esetek elintézése tárgyában még 1922-ben Rómában aláirtak.* Az egyezményt tudvalevően eddig csak Olaszország és Ausztria ratifikálták.

— A polgáriiskolai tanárok kongresszusa. Splitből jelentik: Pénteken véget ért a polgáriiskolai tanárok *országos kongresszusa.* Az elfogadott határozatok követelik a tanárok heti óraszámainak maximálását, a különórák dijazását és az iskoláknak tanárokkal való ellátását. A kongresszus ötven résztvevője szombaton Rómába utazik tanulmányutra.

— Ujból világitják a suboticai Alekszandrova-uccát. Megirtuk tegnap, hogy a szuboticai városi tanács és a villanytelep megbizottai tanácskozást tartottak a város és a villamostelep közt felmerült vitás ügyek megbeszélésére. A villanytelep ugyanis napokkal ezelőtt korlátozott mértékben világitotta az Alekszandrova-uccát és Palicsot. A telep igazgatóságának eljárásához jogszerűség szempontjából semmi kétség sem fér. A vállalat ugyanis egy régi szerződés alapján arra volt kötelezve, hogy *évi 400 koronáért,* tehát 100 dinárért rendben tartja s égőkkel ellátja az Alekszandrova-uccát. Ez a szerződés *két évvel ezelőtt lejárt* s a város elmulasztotta megujitani. A csütörtöki konferencia alapján a város uj szerződést köt, ugy, hogy az Alekszandrova-ucca és Palics villanyvilágitása tovább is biztositva van.

— Néhány nap mulva történik döntés Lederer Gusztáv megkegyelmezéséről. Budapestről jelentik: Mint emlékezetes, Lederer Gusztáv, a gyilkos csendőrfőhadnagy, a rászabott jogerős halálos itélet kimondása után nem folyamodott kegyelemért, védője, dr. Kugel János azonban kegyelmi kérvénnyel fordult a legfelsőbb katonai törvényszékhez. A legfelsőbb katonai törvényszék csütörtökön foglalkozott zárt ülésben a kegyelmi kérvénnyel és ajánlatát már fel is terjesztette a kormányzói kabinetirodához. A kabinetiroda a kormányzó döntését a legközelebbi napokban fogja leküldeni a katonai törvényszékre, ahol a kegyelmi tanácsok ajánlatait és a kormányzó döntését ki fogják hirdetni a halálraitélt előtt. Ha a kormányzói döntés elutasító lesz, akkor Lederer Gusztávot a kihirdetéstől számitott huszonnégy órán belül kivégzik.

— Ipari és mezőgazdasági kiállitás Szremszka-Mitrovicán. Augusztus 16-tól 23-ig Szremszka-Mitrovicán ipari és mezőgazdasági kiállitás lesz. A szerémségi termelők nagy mennyiségben fognak kiállitani különféle gyapjuárut, faragványokat, továbbá beton-, szijártó-, cipész-, asztalos-, kárpitosárut, mezőgazdasági eszközöket és gépeket. Kiállitásra kerülnek még különböző fajállatok, gabonanemüek és gyümölcsök. A kiállitás utolsó napján lóverseny lesz. A közlekedésügyi miniszter ötven százalékos vasuti kedvezményt ad a kiállitásra utazóknak.

— A Tisza-örökösök pere egy féimillió lejes közjegyzői dij miatt. Nagyváradról jelentik: Érdekes ügyben itélkezett pénteken a nagyváradi törvényszék. Campeanu János dr. nagyszalontai közjegyző Tisza István örökösének örökségrendezés címén 595 ezer lei közjegyzői illetéket számitott fel. Az örökösök *tul magasnak találták ezt az* összeget és a törvényszék polgári tanácsához felebbeztek. A törvényszék a közjegyző illetékét kilencven ezer leiben állapitotta meg, tehát egy félmillióval kevesebbet itéltek meg, mint amennyit a közjegyző felszámitott.

— Palesztinából kiutasitják az anticionistákat. Londonból jelentik: A palesztinai kormány a zsidóbevándorlási biztosoknak megengedte, hogy azoknak a személyeknek, akiknek működése a cionista mozgalmat gyöngitette, ne adjon beutazási engedélyt. Ezzel kapcsolatban rendelet jelent meg, amelynek értelmében mindazok a külföldi állampolgárok, akik a cionizmus ellen agitálnak, Palesztinából a legrövidebb időn belül kiutasitandók.

— Parlamenti bizottság foglalkozik az öngyilkos osztrák katonák ügyével. Bécsből jelentik: Az osztrák parlament már több izben foglalkozott a hadsereg tulzott fegyelmének kérdésével és ez a probléma jutott ismét felszinre azoknak a tömeges öngyilkosságoknak a kapcsán, amelyeket az osztrák hadsereg tagjai követtek el. Dr. Deutsch szociáldemokrata képviselő interpellációjára a kormány parlamenti vizsgáló-bizottság delegálását rendelte el, amely foglalkozni fog a legutóbb öngyilkossá lett öt katona ügyével. A bizottságban, amely már két esetet meg is vizsgált, az összes nagyobb pártok képviselve vannak. A szociáldemokrata párt ebből az alkalomból éles támadást intézett Vaugoin hadügyminiszter ellen, akit felelőssé tesznek a hadseregben uralkodó, szerintük idejét multa vasfegyelemért és konzervativ szellemért, amely halálba kergeti az osztrák katonákat.

— Ötvenmilliós zsarolási kisérlet Rónainé kiszabaditásának igéretével. Budapestről jelentik: Rónai Nándor és a leánya, Hédy megjelent a főkapitányságon és följelentést nyujtott be egy érdekes zsarolási ügyben. A feljelentés szerint szerdán délben, amikor csak a leány tartózkodott otthon, egy altiszti egyenruhás ember egy ügyészségi boritékba zárt levelet küldött be neki. A leány felbontotta a boritékot és a benne talált levélben az egyik ügyészségi főtisztviselő hamis aláirásával felkinálják Rónai Nándornak, hogy Rónainét anyagi áldozatok ellenében szabadlábra helyeztetik. A levél a módozatokat is felsorolta, hogy *miként lehetne* keresztülvinni Rónainé kiszabaditását. A levél utolsó mondata szerint, ha ötven millió koronát eljuttatnak a levélben megnevezett ügyészségi személynek, két-három napon belül Rónainé kiszabadul. Rónai Hédy meglepődve olvasta a levelet, majd felszólitotta az idegent, hogy várjon, amig az édesapja hazajön. Közben telefonon értesitette a dologról édesapját, aki a rendőrségre sietett, majd jelentette dr. Kovács Lajos ügyészségi alelnöknek az esetet. Az ügyészségi alelnök detektiveket küldött Rónaiék lakására, azonban az egyenruhás ember közben már eltávozott. A főkapitányság meginditotta a nyomozást.

— Uj orvos. Noviszadról jelentik: *Femanek* Dezső noviszadi orvostanhallgatót e hó 13-án a bécsi egyetemen az egyetemes orvostudományok doktorává avatják.

— Elhalasztották a slatinai eucharisztikus kongresszust. Slatinárói jelentik: Az eucharisztikus kongresszust, mely e hó 8-ára volt tervezve, bizonytalan időre elhalasztották. Minden valószinüség szerint csak augusztus elején kerül sor a kongresszus megtartására.

— Gyilkos gazda. Osijekről jelentik: Djurkovics Máté gazdálkodó Habjanovci faluban összeszólalkozott Marjanovics Jócó tizenöt éves disznópásztorral. Djurkovics a fiatal gyereket botjával többször fejbevágta, aki agyvérzés következtében rövid szenvedés után meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— Ujabb munkáselbocsátások a maerisch-ostraui bányákban. Prágából jelentik: A maerisch-ostraui bányavidéken ismét rosszabbodott a helyzet és ennek következtében a bányatulajdonosok elhatározták, hogy munkásaik tiz százalékát elbocsátják. A bányatulajdonosoknak ez a terve a munkásság körében nagy felzudulást keltett és általános sztrájkkal fenyegetőznek arra az esetre, ha a munkaadók a tervbevett létszámredukciót végrehajtják. A munkaadók ennek ellenére kitartanak álláspontjuk mellett és a rossz konjunktura okát abban látják, hogy a szén szállitási tarifáját a kormány nem akarja leszállitani.

— Előkészületek a noviszadi Matica centennáriumára. A noviszadi szerb Matica az 1926. évben Szent Száva napján ünnepli meg fennállásának századik évfordulóját. A centennáriumi ünnepség előkészitésére bizottságot küldtek ki. A Matica a centennáriumra almanachot ad ki, amelyben dr. *Radojcsics* Nikola, dr. *Ivics* Aleksa, Balugdzsics Mirkó, Vrhovac Radivoj, Sztojics Vásza, dr. *Petrovics* Milán, dr. Hadzsi Jován, Csirics Kamenkó, dr. Jovanovics-Batut M., dr. Koszics Mirkó, dr. Kirilovics Daniló és Lotics Ljubomir fogják ismertetni a Matica százéves történetét és méltatni az irodalom és kultura terén kifejtett munkáját.

— Budapest kormánybiztosát felmentették állásától. Budapestről jelentik: A kormányzó Ripka Ferencet pénteken felmentette Budapest kormánybiztosi állásától. Ripkát, mint ismeretes, első helyen jelölte a kormányzó a főpolgármesteri állásra és megválasztása bizonyosra vehető.

— Halálozás. Özv. *Illgen* Jánosné, Illgen János volt suboticai tekintélyes kereskedő özvegye, csütörtök este hosszas szenvedés után meghalt. Halála széles körökben kelt nagy részvétet.

— Polgármesterek és főszolgabirák értekezlete Becskereken. Veliki-Becskerekről jelentik: Krsztics Vásza bánáti alispán szombaton délelőttre értekezletre hivta össze a bánáti városok polgármestereit, valamint a járási főszolgabirákat. Az értekezleten közigazgatási kérdéseket fognak megtárgyalni.

— „Novi Glasnik" cimen uj lapot indit Sarajevóban a muzulmán-párt. Sarajevóból jelentik: A muzulmán-párt a betiltott „Pravda" és „Glasnik" után „Novi Glasnik" cimen uj lapot indit. A lap első száma a jövő hét elején jelenik meg.

— Repülőgépen Párisból Newyorkba tizenkét óra alatt. Rotterdamból jelentik: Gligori osztrák mérnök a Flettner-féle rotorok segitségével repülőgépet szerkesztett, amelyel legközelebb Párisból Newyorkba kivan repülni. Gligori Londonba utazott, mert a brit repülőhivatal, amelynek bemutatta találmányát, hajlandónak nyilatkozott repülése finanszirozására. A finanszirozáshoz hozzájárult a francia kormány is. Gligori azt állitja, hogy tizenkét óra alatt repül Párisból Newyorkba.

— Sorozás Topolán. A kerületi parancsnokság rendelete értelmében julius 30-án ejtik meg a sorozásokat Topolán. Sorozásra kerülnek az 1905. évfolyambeliek és eddig alkalmatlannak talált 1900—1904. évfolyambeliek. A topolai járás községei közvetlen ezután kerülnek sorra, ugyancsak Topolán.

— Javitó- és magánvizsgák a szuboticai gimnáziumban. A szuboticai állami gimnáziumban az őszi javitó-, magán- és különbözeti vizsgákat augusztus 25—31. napjain tartják meg. Bejelentéseket, illetve kérvényeket legkésőbb augusztus 1-ig kell benyujtani. A javitóvizsgára szóló bejelentőlapot, amely a Jedinstvo könyvkereskedésben kapható, annyi tizdinárос okmánybélyeggel kell ellátni, ahány tantárgyból szándékoznak javitóvizsgát tenni. A bejelentéshez csatolni kell az elmult iskolaévi bizonyitványt is. Magánvizsga, vagy különbözeti vizsga engedélyezéséért kérvényt kell benyujtani, alsóbbosztálybelieknek 45, felsőbbosztálybelieknek 65 dinárос okmánybélyeggel ellátva és a következő mellékletekkel felszerelve: 1. Legutóbbi iskolai bizonyitvány. 2. Erkölcsi bizonyitvány. 3. Keresztlevél. 4. Fényképes igazolvány. A kérvényben fel kell tüntetni a kérvényező pontos cimét. Aki két osztályról, vagy egy osztályról és valamely tanfolyamról akar vizsgázni, minden egyes vizsgáért külön lerója a fenti illetéket. A bejelentéseket és kérvényeket a gimnázium igazgatósága naponta délelőtt tizenegytől tizenkét óráig veszi át.

— **Szuboticai adókivetések.** Julius 18-án a következő V—VI—VII—VIII. körlek kerülnek sorra: Lukin Sándor, Majoros Ignác, Malagurszki Lázár, Mozalov Kriszta, Mozalovics János, Molnár Antal, Molnár M. Antal, Molnár Jószó, Nagy Ferenc, Nagy Mihály, Nagyhegyesi Mátyás, özvegy Németh Jánosné, Neoresics Pál, Ognyanov Mladen, Orbán István, Palctás István, Pencz János, Pető Imre, Poljakovics Pájó, Rizsányi Martin, Robicsek Vilmos, Rogics Péter, Rudics Pál, Szabados Róza, Szudárevics Lőrinc, Sörös Danis Mihály, Ujvári Vilmos, Weisz Antonije, Varga István, Vidákovics Simon, Vicskovics Istvánné, Vojnics K. Pál, Vukov Mihály, Zódi Menyhért, Zódi Pál, Zier Jakab, Zuber József. Julius 20-án a következő V—VI—VII—VIII. körlek kerülnek sorra: Baics Béla, Berger Jakab, Cvijanovics Lajos, Damjanovics L. Milos, Gálffy Dezső, Glied Vilmos, Glied Berger, Hagl Lajos, Kladek Ferenc, Krausz Gábor, Magosi Ferenc, Mikuska Ferenc, Lukács, Mojnár Ferenc, Pecarszki Dusán, Sebők Ferenc, Sokcsics Pál, Tatics István, özvegy Vidákovics Marjana, Vojnics Béla, Vojnics Tunics Time, Bosics P. Gergely, Benke M. József, Budincsevics János, Csélédes István, Menyhért Dezső, Hevér Géza, Kostonyik Gyula, Lázár Árpád.

— **Jegyzői áthelyezések.** Velikibecskerekről jelentik: A belügyminiszter *Radulovics* Dusán radimirovaci jegyzőt fő mentette és helyébe *Todorovics* Steván mramuráki jegyzőt helyezte át. Mramurákra jegyzőnek *Erdelján* Alexander botosi, Botosra *Rákics* Vasilije csentai, Csentára *Szárics* Dobrivoj szefkerini, Szefkerinre *Mikszics* Péter kraljevicsevói, Kraljevicsevóra *Kargatics* Lujó uzdini jegyző került. Uzdinra *Puja* Száva torontálmegyei árvaszéki ülnököt nevezte ki jegyzőnek a belügyminiszter.

— **A topolai földnélküliek házhelyei.** Topolai tudósítás alapján közöltük, hogy a topolai földnélküliek még most sem kapták meg a községi képviselőtestület részéről megigért házhelyeket. *Markusev* Milán a topolai kerület képviselője a Bácsmegyei Napló beográdi munkatársa előtt a topolai házhelyek ügyében kijelentette, hogy a megigért földeket a topolai szegény lakosság között már kiosztották és legközelebb sor kerül a házhelyek kiosztására is.

— **Amundsennek bocsánatot kell kérnie Németországtól.** Münchenből jelentik: A Lemann könyvkiadócég, amely Amundsennek két régebbi könyvét kiadta, most megtagadta Amundsennek legutóbbi északsarki repüléséről irandó könyvének kiadását azzal az indokolással, hogy bármennyire tiszteli is a kutató személyét, mindaddig nem hajlandó egyetlen könyvét sem kiadni, amig ő a háboru alatt tett, Németországot sértő nyilatkozatait vissza nem vonja.

— **Rálőtt a férjére, mert kedvezőtlenül nyilatkozott a házasság intézményéről.** Különös módon végződött Ralph Gerrard csikágói gyáros családi ünnepsége, melyet házasságának tizedik évfordulója alkalmával rendezett barátai számára. Nagy vendégsereg gyült össze nála és nem volt hiány ünnepi pohárköszöntőkben. Végül ő is szólásra emelkedett, de beszédében nagyon kedvezőtlenül nyilatkozott a házasság intézményéről. Felesége emiatt dühösen hagyta ott a társaságot, de néhány perc mulva revolverrel tért vissza, rálőtt szónokló férjére és veszedelmesen megsebesitette a mellén. A társaság szétrebbent és Gerrardot kórházba szállitotta a felesége. A gyors operáció megmentette az életét, de az esetet nem lehetett titokban tarani és Gerrardnét letartóztatta a rendőrség.

— **Becskerek város közgyülése.** Veliki-Becskerek város képviselőtestülete vasárnap közgyülést tart. A közgyülés, amelynek tárgysorozatán négy pont szerepel, igen viharosnak igérkezik.

— **Nagy selyemcsempészést lepleztek le Mariborban.** Mariborból jelentik: A maribori vámhatóságok néhány nappal ezelőtt nagyarányu selyemcsempészést lepleztek le. Megállapitották, hogy Gabler Henrik bécsi kereskedő nagymennyiségü selymet hoz be rejtett uton Ausztriából. A vámközegek már hosszu idő óta figyelték Gablert és kideritették, hogy a csempészett árut egy határmenti földmivesnél szokta elrejteni, aki azután a selymet a maribori Meran-szállodába szokta bevinni és ott egy Tischengel nevü házalónak átadni. Mindkettőjüket éppen akkor tartóztatták le, amikor Tischengel egy nagyobb küldeményt vett át a földmivestől. A csempészek ellen megindult az eljárás.

— **Munkás-jubileum.** Adáról jelentik: Meleg ünneplésben volt része Kisljevi János hatvannyolc éves arató munkásnak, akinek tiszteletére Laták Ferenc adai gazdálkodó bankettet rendezett abból az alkalomból, hogy a becsületben megőszült munkás az idén huszonötödször aratott nála. A lakomán jelen voltak Ada s Mol papjai és apácái és a községek tehetős gazdái. A házigazda helyett Drozdik Imre adai plébános mondott pohárköszöntőt.

— **Egy család tragédiája az égő házban.** Newyorkból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség ért egy tüzvész alkalmával egy newyorki családot. James Burns kereskedő észrevette éjfélkor, hogy füst tódul be a folyosóról a lakásába. Hamarosan meggyőződött azután arról is, hogy tüz támadt a házban. Miután figyelmeztette családját a veszedelemre, feleségével együtt fellármázta a lakókat, lakásról-lakásra járva a folyosókon. Felesége, amikor már menekülni kezdtek a lakók, visszaszaladt lakásába, hogy kihozza onnan két kis gyermekét. A tüz azonban már annyira elterjedt ezalatt, hogy a szerencsétlen asszony nem juthatott le az égő folyosón a földszintre és két gyermekével együtt ott pusztult el a tüzben. Férje, aki emberszeretetből elősegitette a lakók megmenekülését, maga is majdnem áldozatul esett a tüzvésznek. Mikor a családja megmentése végett felrohant az égő folyosóra, annyira összeégett, hogy eszméletlenül rogyott össze. A tüzoltók még idejében megmentették és beszállitották a kórházba. Ott tudta meg, hogy felesége és két gyermeke elpusztult.

— **Starakanizsán is rendben lesz a villanyszolgáltatás.** Mint többször megirtuk, Starakanizsa város a tulajdonában lévő villanyor-központot átadta az ottani Tisza-malom cégnek, amely a volt központ berendezését átszerelte saját telepére s három heti szünet után ismét megkezdte az áramszolgáltatást. A hálózat átalakitási munkálatait e hó vége felé befejeződnek s akkor Kanizsán is rendben lesz a villanyszolgáltatás.

— **Összeszurkálta csábitóját a tárgyaláson.** Splitből jelentik: A spliti törvényszék most tárgyalta Szimuncsics Stevo földmives ügyét, aki egy fiatal leányt elcsábitott. A biróság Szimuncsicsot felmentette a vád alól, ami annyira feldühitette a felperes leányt, hogy az itélet kihirdetése után a tárgyalóteremben rátámadt csábitójára és késsel életveszélyesen megsebesitette. A leányt letartóztatták.

— **Osijeken halálraitéltek egy rablógyilkost.** Osijekről jelentik: Az osijeki törvényszék kötéláltali halálra itélte Vincetics Pavla huszonhároméves béreslegényt, aki ez év áprilisában megölte és kirabolta Nikolics Ádám földmivest és feleségét. A halálraitélt béreslegény kegyelemért folyamodott.

— **Japán uj hadihajókat épit.** Londonból jelentik: Az uj japán költségvetésben a flottaépitésre forditandó kiadások huszonnyolcmillió font sterlinggel szerepelnek. Ebből az összegből kilencmilliót uj hadihajók épitésére szántak. A kiadások összege hatmillióval nagyobb, mint a mult évi költségvetésben.

— **Nem tiltották be a magyar és német filmfeliratokat.** Velikibecskerekről jelentik: A belügyminiszteriumtól egy rendelet érkezett a velikibecskereki rendőrséghez a filmfeliratok ügyében. Egy velikibecskereki napilap közölte a rendelet tartalmát olyan értelemben, hogy a filmeken ezentul sem magyar, sem német feliratok nem alkalmazhatók, csupán a szerb és horvát nyelvü kisérőszöveget engedélyezi a belügyminiszter. Ez a rendelkezés természetesen nagy konsternációt keltett a vajdasági mozisok között, akiknek publikuma nagyobbrészt magyar anyanyelvü polgárokból áll és igy a magyar feliratok megszüntetése katasztrófálisan sujtaná a moziviláglatokat. Velikibecskereki munkatársunk felkereste *Rajkovics* Szlavko becskereki rendőrfőkapitányt, aki ebben az ügyben a következőket mondotta:

— A rendelet sok helyütt homályosan intézkedik, de nem igaz a helyi napilapnak az a közlése, hogy a magyar és német filmfeliratokat eltiltja a belügyminiszter. A rendelet szerint *a külföldről érkező filmeket szerb-horvát kisérő szöveggel kell ellátni* és azokat a zagrebi filmcenzura előtt bemutatni. Igy tehát *a magyar és német filmfeliratokat továbbra is nyugodtan alkalmazhatják.*

— **Elégett a novisadi püspök autója.** Novisadról jelentik: Csirics Irinej püspök autójának benzintartánya kigyulladt és a tüz az egész autót elhamvasztotta. A kocsiban, amely egy bánáti országuton haladt amikor kigyulladt, három lelkész ült, akiknek semmi bajuk sem történt, ugyszintén a soffőrnek sem.

— **Eljegyzés.** Polich Rózsika és Spitzer Iván jegyesek (Kula, Vukovár.) (Minden külön értesités helyett.)

— **Inzultált lapszerkesztő.** Novisadról jelentik: A szerémségi Ilok községben Mestrovics Ferenc nyugalmazott római katolikus lelkész, a „Narodna Sloga" cimü hetilap szerkesztője, éles támadást intézett lapjában az iloki mészárosok ellen a tulmagas husárak miatt. A cikk megjelenése után egy mészáros az uccán felelősségre vonta a lelkészlapszerkesztőt és miután ez nem volt hajlandó megigérni, hogy többé nem támadja a mészárosokat, tettleg inzultálta Mestrovicsot. Az iloki főszolgabiró a följelentést be sem várta és a lapszerkesztő kihallgatása nélkül kétszáz dinár pénzbüntetésre itélte a harcias mészárost.

— **Letartóztatott házitolvaj.** Novisadról jelntik: Özvegy Bálint Margit bejárónő Ivkovics Milán papirkereskerő Zmáj Jovanovics ucca 13. sz. alatti lakásán volt alkalmazva és onnan 1000 dinár készpénzt, három ágybetétet, két paplant és egyéb holmit, az ugyanabban a házban lakó Jovanovics Milán tanártól egy futószőnyeget lopott el. A noviszadi rendőrség Bálint Margitot letartóztatta és átkisérte az ügyészség fogházába.

— **Engedélyezett és kitiltott német lapok.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter ujból m gengedte a „Die Stunde" cimü bécsi lapnak az országba való behozatalát és terjesztését. Megtiltotta a belügyminiszter a müncheni „Simplicissimus" cimü élclap, a bécsi „Sonn- und Montagzeitung", továbbá az „Ein Notschrei der Deutschen in Slovenien" cimü röpirat és a „Kärntner Verkehrs Zeitung" behozatalát.

— **Tolvaj szolga.** Noviszadról jelentik: Djakovics Simeon noviszadi vállalkozó hat hét előtt feljelentette szolgáját, Pavlovics Mládent, mert az több ruhanemü és egy karkötőóra eltulajdonitása után eltünt. Jakics Stevan rendőr pénteken őrszemen egy lerongyolódott gyanus embert látott, aki nem tudta magát igazolni és azért előállitotta. A rendőrségen előbb Czvijanov Mladennak mondotta magát az előállitott ember és csak utóbb vallotta be igazi nevét és hogy a ruhanemüeket ő lopta el. Átadták az ügyészségnek

— **Német munkások tanulmányutja Szovjetoroszországba.** Berlinből jelentik: Pénteken délután hatvankét szociáldemokrata és husz kommunistapárti munkás és szakszervezeti hivatalnok utazott Oroszországba, hogy megismerkedjenek a szovjetek gazdasági viszonyaival.

— **Rablóbanda támadás a vonaton.** Novisadról jelentik: A Beograd-zagrebi vasutvonalon Kukuljevci és Erdevik állomások között a személyvonatban Szavkovics Bogdán erdeviki jómódu gazdálkodót rablók támadták meg. Fics Vladimir kalauz a megtámadott utasnak segitségére sietett, mire a rablók a kalauzt véresre verték. A zajra figyelmessé vált a szomszéd fülkében tartózkodó két csendőr, akik közbeléptek. A banda több tagja leugrott a vonatról, tizet azonban a csendőrök letartóztattak.

— **Autóelgázolás.** Osijekről jelentik: Bosnyák Ferenc hatvan éves napszámost az alsóvárosban egy gyors iramban rohanó autó elütötte. Bosnyák sulyos sérülésekkel, eszméletlen állapotban került a kórházba. A rendőrség a soffőrt Zakó Géza személyében kinyomozta és letartóztatta.

— **Ujból megjelenik Az Ujság.** Budapestről jelentik: Jól informált körökből származó értesülés szerint a Beniczky-vallomás közlése miatt betiltott Az Ujság a kormány engedélyével vasárnaptól kezdve ujból megjelenik.

— **Szokolnap Osijeken.** Osijekről jelentik: Az osijeki horvát szokol egyesület julius 12-én, vasárnap nagyszabásu szokolnapot rendez, amelyen a környékbeli szokol egyesületek is bejelentették részvételüket. A szokolnapra utazók ötvenszázalékos vasuti kedvezményben részesülnek.

— **Kápolnaépités Maliidjoson.** Maliidjosról jelentik: A maliidjosi temetőben Pecze Ferenc földbirtokos adományából kápolnát épitenek. A kápolna még ez évben elkészül.

— **Házasság.** Dr. Pollák Szidónia orvosnő és Littmann Károly f. hó 8-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Csetnik-nap Suboticán.** A suboticai csetnik-egyesület julius 12-ikén, vasárnap csetnik napot rendez. Ez alkalomból a városban adományokat gyüjtenek az egyesület javára.

— **Egy angol munkás szivart küldött a volt német trónörökösnek.** London egyik postahivatalában átadott a postatisztnek John Dickson gyári munkás egy csomagot, hogy küldje el Németországba. A csomag Frigyes Vilmos volt német trónörökösnek volt cimezve. A postatiszt gyanusnak találta a küldeményt és rendőrt hivott, aki azután felbontotta a csomagot, hogy megnézze: nincs-e benne valami robbanószer? A csomagban egy doboz szivar volt. A munkás elmondotta, hogy a háboruban hadifogságba jutott és Wieringen szigetére vitték sáncmunkára. Ott elfogyott a pénze és sokat szenvedett amiatt, hogy nem dohányozhatott. Megmutatták neki egyszer a német trónörököst és ő azonnal odaszaladt hozzá. Pénzt kért tőle kölcsön dohányra. — Ha visszakerülök hazámba — mondotta — majd becsületesen megadom. A trónörökös nagyot nevetett és száz márkát adott neki. A háboru után John Dickson csakugyan visszafizette a kölcsönt, most pedig még egy kis ajándékkal is kedveskedni akart jóltevőjének, aki — mint tréfásan mondotta — most állás nélkül van és jól fog neki esni az ajándékba kapott szivar.

— **Egy becskereki földmivescsalád szerencsétlensége szénahordás közben.** Velikibecskerekről jelentik: Bencs Milutin földmives pénteken délután szénahordás közben egy magaslatról az árokba zuhant. A szekéren volt felesége karját törte és három hónapos csecsemője szörnyethalt. Bencs és két éves fia sértetlenek maradtak. A rendőrség vizsgálatot inditott a földmives ellen.

— Negyven munkást kizárt a szuboticai Ferrum-gyár. A szuboticai Ferrum-gyár igazgatósága elhatározta, hogy a vasöntödében a bródi vaggongyár-mintájára az akkordmunka-rendszert vezeti be. A vasöntőmunkások azonban tudatták a gyár vezetőségével, hogy nem hajlandók akkordban dolgozni, mert a szuboticai vasöntőműhely berendezése mellett ez nem nyujtana a munkásoknak megfelelő keresetet. A tárgyalások során a munkásság azt a kompromisszumos ajánlatot tette, hogy biztositott órabér mellett bizonyos próbaidőn át akkordmunkát fog végezni. A biztositott minimumként nyolc és fél dinár átlagos órabért követeltek. A gyár vezetősége ragaszkodott a tiszta akkord bevezetéséhez és negyven vasöntőt, akik ezt nem fogadták el, elbocsájtott. A vasöntőműhelyben csupán a napszámosok dolgoznak tovább. A kizárt munkások egyelőre várakozó álláspontra helyezkednek és hajlandók a Ferrum-gyár igazgatóságával a munkafeltételekről tárgyalni.

— Csónakon Osijektől Orsováig. Osijekről jelentik: Az itteni „Neptun" evezősegylet négy tagja egy négyevezős csónakban vasárnap utnak indult Orsovára. Pancsevon az ottani evezősegylet egy négyevezőse csatlakozik hozzájuk és együtt folytatják az utat Orsováig.

— A tiltott mütét áldozata. Velikibecskerekről jelentik: Petrovics Katalin becskereki nő napokkal ezelőtt meghalt. A halált gyanusnak találták s ezért a vizsgálóbiró a hulla exhumálását rendelte el. A boncolást pénteken ejtették meg és megállapitották, hogy Petrovics Katalin halálát tiltott mütét okozta.

— A topolai jégkárosultak segélyezése. A vasárnapi jégverés — mint közöltük — a topolai határban is nagy pusztitást vitt véghez. Markusev Milán képviselő pénteken javaslatot terjesztett be a pénzügyi bizottsághoz a topolai jégkárosultak segélyezése ügyében is. Hasonló javaslatot terjesztett be Grol Milán, aki azt is inditványozza, hogy az állami segélyen kivül megyei segélyben is részesitsék a jégkárosultakat. Grol azt is javasolja, hogy a jégkárosultak helyzetén az adózás tekintetében is könnyitsenek, annál is inkább, mert az adótörvény ilyen esetekben engedményeket biztosit. Petrovics bácskai főispán szintén interveniált a kormánynál a jégkárosultak segélyezése érdekében.

Roth Olga kozmetikai intézetében, Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, fölemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, máifoltok végleges eltávolitása. Kaphatók saját-készitményü, kiváló hatásu kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szeplőcskenőcsök stb.

— Nagyanya, aki kimentette unokáit a tüzhalálból. Párisból jelentik: Beziers városában nagy tüzkatasztrófa történt, amelynek több emberélet is áldozatul esett. Egy raktárépület gyulladt ki, amelyben sok puskapor és tüzijátékhoz való szer volt fölhalmozva a julius 14-iki nemzeti ünnepre. A robbanások egymást követték, csakhamar lángban állott az egész ház, amely később a robbanások következtében egészen összszeomlott. A romok között több holttestre akadtak. A ház második emeletén lakott Michel Raymond kereskedő, aki feleségével és ötéves leánykájával a lángok közé veszett. A ház oly gyorsan tüzbeborult, hogy nem tudtak kimenekülni. Csodálatosképpen kikerülte a tüzhalált a családfő édesanyja, egy hetvenkétéves asszony, aki nem a lépcsőn akart lejutni, hanem az ablakon át a szomszéd ház tetejére kapaszkodott. Sőt az agg nőnek még két unokáját, egy tizenhárom- és tizenkétéves gyermeket is sikerült magával vinnie és igy megmentette őket a tüzhaláltól.

— A szuboticai Hakoah emlékünnepélye. A szuboticai Hakoah ifjusági egyesület vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor a zsidóiskolában Herzl Tivadar halálának évfordulója alkalmából emlékünnepélyt rendez. Vendégeket szivesen lát a vezetőség.

Felhivjuk olvasóink figyelmét az abbaziai »Regina«, »Quarnero« és a lauraniai »Grand Hotel« mai hirdetésére.

Az Adria-partján legjobban, legolcsóbban étkezhet s legkényelmesebben lakhat Crkvenicán, a Hotel Jadran-ban. Magyar konyha.

— Kiöntött a Visztula. Varsóból jelentik: A Visztula Scharnau-Bromberg mellett átszakitotta a gátat és a vidéket 25 kilométernyire elárasztotta. Marienwerder közelében, Münsterwalde mellett is veszedelemben forog az alámosott gát. A kár óriási. A termés elpusztult. A lakosság menekül.

— Öngyilkos gyermek. Vaniel Berta osijeki lakos pár nappal ezelőtt jelentést tett a rendőrségen, hogy tizenöt éves fia eltünt. Távozásakor egy cédulát hagyott otthon, melyben bocsánatot kér anyjától és bejelenti, hogy öngyilkos lesz. A Dráva baranyai oldalán most kihalászták a holttestét. Tettének oka ismeretlen.

KÖZGAZDASÁG

Munkatorlódás a szuboticai iparhatóságnál. A szuboticai városházának egyik legfontosabb ügyosztályán, az iparhatóságnál az egyre halmozódó munka elvégzése egyedül Tikvicki István rendőrkapitányra háruí, akinek mindössze egy irnok áll rendelkezésére. Ez a csekély munkaerő természetesen még a legnagyobb szorgalommal sem képes az iparügyeket elintézni. Rendes körülmények között az ügyosztály vezetőjén kivül három irnoknak és két detektivnek kellene szolgálatot teljesiteni az iparhatóságnál. Ennyi létszámot ir elő a városi szabályrendelet, amely pedig még abban az időben készült, amikor a szuboticai iparhatóságnál alig volt forgalom. Nemrégiben még teljes volt a létszám, amennyiben a Tikvicki kapitány mellé beosztott *Prodánovics* Mladen rendőrkapitányon kivül két irnok és két detektiv dolgozott a hivatalban. Időközben Prodánovics kapitányt felfüggesztették állásától, azonkivül egy irnok kivételével a többi segéderőt is más ügyosztályokba helyezték. Sulyosbitja a helyzetet még az is, hogy *Prodánovics* Gorcsa rendőrkapitány felfüggesztése után Tikvickinek kellett átvenni a kihágási ügyosztályt is. A lakosság érdeke megköveteli, hogy a rendőrkapitányság a legrövidebb időn belül azt a létszámot állitsa vissza az iparhatóságnál, amennyit a régi szabályrendelet előir.

A városi vegyvizsgáló állomás élelmiszervizsgálatai. A szuboticai városi vegyvizsgáló állomás junius hónapban 83 tejvizsgálatot, 120 ivóviz-vizsgálatot, 5 borvizsgálatot, 4 ecet-vizsgálatot és 1 disznózsir-vizsgálatot végzett. Egy esetben teljesitett vegyvizsgálatot a rendőrség megbizásából. Az állami vegyvizsgáló állomás (városháza, III. emelet, 146. szám) dijmentesen megvizsgál saját használatra vásárolt élelmi szereket. Vizsgálatokat hétköznapokon reggel hét órától délután két óráig teljesitenek.

Olcsóbb lett a liszt és kenyér Dalmáciában. Splitből jelentik: Az olasz lira esése folytán egész Dalmáciában tetemesen olcsóbb lett a liszt és a kenyér. A spliti kikötőbe érkező olasz lisztből a 0-ás GG. lisztet nagyban 5.50, kicsinyben 6.— dinárért, 0-ás lisztet kicsinyben 5.75, 1-es lisztet 5.25 dinárért adják. A lisztárak hanyatlása folytán a hatóságok a fehér kenyér árát 6.50 dinárról 6.— dinárra, a rozskenyérét 5.50-ről 5 dinárra szállitották le.

SPORT

A szarajevói Szlávia már megérkezett Szuboticára. A csapat, a melyben a nálunk is jólismert *Szabó* Antal játszik középcsatárt, nemrégiben 3:0-ra győzte le a *HASK-ot, a hires zagrebi egyetemi csapatot.* A szombati napon a Sand-pályán az SzMTC lesz a szarajevói csapat ellenfele, amelynek bemutatkozását nagy érdeklődéssel várja a szuboticai közönség. Vasárnap ugyancsak a Sand-pályán a Sand komplett csapata mérkőzik a vendégekkel, akik a következő összeállitásban veszik fel mindkét nap a küzdelmet: Rakics — Schubert, Krisákovics — Dukics, Bulat, Vekics — Katics, Berger, Szabó, Skaljo, Krevics. A csapat legjobb része a csatársor, amelynek Szabó az irányitója és góllövője, de a védelem is gyors, labdabiztos és állóképes. A mérkőzések délután hat órakor kezdődnek. Megelőzőleg délután 5 órai kezdettel a Ferrum—Konobarszki kombinált az SzMTC-vel játszik barátságos mérkőzést.

Ügyvédjelöltek—Vámtisztviselők. Az ügyvédjelöltek szombaton délután fél hat órakor a vámtisztviselők csapatával mérkőznek.

Bácska—Sport. Popovics Milivoj által felajánlott serlegért mérkőzik a két csapat vasárnap a Bácska pályáján. A Szuboticai Sport kompletten áll ki a bajnokcsapat ellen. A mérkőzés, amely igen érdekesnek igérkezik, délután fél hat órakor kezdődik.

Ping-Pong verseny Palicson. A szuboticai ping-pong játékosok vasárnap délután öt órakor tartják nagy bajnoki versenyüket. Első dij egy ezüst érem.

Vasárnapi sportprogram Veljikibecskereken. Vasárnap Becskereken vendégszerepel a noviszadi Juda Makkabi, amelyet a Schwäbische lát vendégül, a vasutas pályán. Az Obilics-pályán három órakor atlétikai verseny lesz, a melyre aradi és temesvári atléták is beneveztek. Az atlétikai verseny után a beogradi *Jedinstvo* és az *Obilics* játszanak.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. julius 10.

Zürich deviza 9.05.

Budapest deviza 1250—1258, valuta 1230—1252.

Prága deviza 59.25—59.75, valuta 59—59.50.

Berlin deviza 73.7—73.9 milliárd márka, valuta 72.9—73.3 milliárd márka.

Bécs deviza 1247—1251, valuta 1246—1252.

Newyork deviza 1.76.

—

Zürich, jul. 10. *Zárlat:* **Beograd** 9.05, Páris 24.20, London 25.04, Newyork 515.10, Brüsszel 23.80, Milanó 19, Amsterdam 206.40, Berlin 122.60, Bécs 0.007255, Szófia 3.725, Prága 15.25, Varsó 98.70, Budapest 0.00725, Bukarest 2.525.

Beograd, jul. 10. *Zárlat:* Páris 268, London 276.75, Newyork 56.85, Brüsszel 267, Milanó 207.50, Amsterdam 22.60, Berlin 13.54, Bécs 8.02, Szaloniki 91.50, Prága 169, Budapest 804, Genf 1105, Bukarest 27.50. *Valuták:* Lira 806, Cseh korona 228, Lei 29, Osztr. korona 806.

Zagreb, jul. 10. *Zárlat:* Amsterdam 22.69—22.99, Bécs 7.9650—8.0850, Berlin 13.5250—13.6750, Bukarest 29—30, Triészt 207.60—210.60, London 275.55—278.55, Newyork 56.72—57.52, Páris 266.50—271.50, Prága 168.02—170.42, Zürich 11.03—11.13, Dollár 55.75—55.75.

Szentai gabonaárak, jul. 10. A mai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 425 dinár, Ujbuza 280 dinár, Tengeri 180 dinár, Vasutra 175 dinár, Hajóra 180 dinár, Augusztusra 195 dinár, Repce 400 dinár, Zab 180 dinár, Árpa 170 dinár, Sörárpa 190 dinár, Köles [illegible] dinár, Muharmag 185 dinár, Ho[illegible] 1270 dinár, Bab 260 dinár, Liszt [illegible] GG. 675 dinár, 5-ös kenyérliszt 610 dinár, 7-es 450 dinár, Takarmányliszt 220

Csikágói gabonatőzsde, jul. 9. Buza juliusra 148.75, buza szeptemberre 144.75, buza decemberre 148, Tengeri juliusra 100, tengeri szeptemberre 103.75, tengeri decemberre 86.25, Zab juliusra 45.625, zab szeptemberre 46, zab decemberre 48.25, Rozs juliusra 97, rozs szeptemberre 97.75, rozs decemberre 101.

Newyorki gabonatőzsde jul. 9. Buza őszi vörös 172.75, Buza őszi kemény 165.75, Tengeri 117.75. Az irányzat buzánál csendes, tengerinél gyenge.

Illgen Károly, Anna és **Etelka** fájdalomtól megtört szivvel jelentik, hogy hőn szeretett édesanyjuk

özv. Illgen Jánosné szül. Presburger Róza

julius hó 9-én este ½9 órakor életének 55. évében a szentségek felvétele után rövid szenvedés után meghalt.

Földi maradványai julius hó 11-én délután 4 órakor fognak az I. kör Sokolska-ul. 17 sz. gyászházból az u. n. bajai-uti sirkertben levő családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent miseáldozat a Szent Teréz templomban julius hó 11-én délelőtt ½9 órakor fog az egek urának bemutattatni.

EGY ADAT AMELY MINDENKIT ÉRDEKEL

Börtisztátlanságokat és az arc idő előtti vénülését legtöbbször a felhámszövet kiszáradása okozza. A

CRÈME SIMON

biztositja a bőr lágyságát és rugalmasságát és megőrzi az arc fiatalosságát és szépségét.

Ezt a kitünő arcápoloszert a nedves bőrre kell kenni közvetlen mosdás után olyképen, hogy a krémet az ujjunkkal az arcra enyhe, de alapos dörzsöléssel felkenjük. A felhám ikacsai teljesen felszivják ezt a szert, amely nem hagy maga után semmi nyomot vagy fényességet.

SIMON CRÈME, PUDER és SZÁPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. Saint-Martin PARIS

MINDENÜTT KAPHATÓ! 3316—14

Motorkerékpárok A legjobb minőségü KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár alkatrészek, VARRÓGÉPEK ezekhez alkatrészek, legolcsóbb beszerzési helye Stern Adolf varrógépkereskedése Subotica, Jelašićeva ul. 5. Részletfizetésre is.

Szines cipők nagy választékban GONDA GYULA „BON-TON“ CIPŐÜZLETÉBEN Gőzfürdő épület, régi helyiségben

NYILTTÉR.

Az összes kereskedelmi alkalmazottak felkéretnek vasárnap, e hó 12-én délelőtt 10 órára saját érdekükben a Nemzeti kávéház külön termében jelenjenek meg.

5316 **Alakuló bizottság**

Arverési hirdetmény

A Sentai Cipészipari Szövetkezet felszámoló bizottsága ezennel közhirré teszi, hogy a sentai cipészipari szövetkezet tulajdonát képező áruraktár (u. m. kész-cipők, gépek, kaptafák, állványok stb.) **1925. évi julius hó 13-án délután 3 órakor** kir. közjegyző jelenlétében nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek elfognak adatni. Az árverezők kötelesek az árverés előt az összeg 10 %-át lefizetni.

Bővebb feltételek megtudhatók a szövetkezet helyiségében.

Senta, 1925. julius hó 9.

A sentai cipészszövetkezet felszámoló-bizottsága.

„DAMA“ FEHÉRNEMÜSZALON

Felhivjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérnemükre.

Garniturák

anyaggal együtt, ing és nadrág már 140 din.-tól a legszebb kézimunkával teljesen készen. Azonkivül **hálóingek, jumperleibchenok, kombinék, ingbugyik,** ágynemük, abroszok, stozok készülnek a legszebb kivitelben.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

VELIKI-BEČKEREKRŐL

AZONNAL SZÁLLITHATÓ

I-a kétéves

romániai bükkhasáb tüzifa

I-a válogatott

romániai bükkhasitvány

a legelőnyösebb feltételek mellett, minden mennyiségben. Megrendeléseket felvesz

STERN ANTAL VELIKI-BECSKEREK

Vojvodina (Rózsa) szálló 5735

BUTOR Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést **elad,** amig a készlet tart, **mélyen leszállitott árak mellett,** a gyár átalakitása miatt, nagyban és kicsinyben, a legegyszerübb, a legfinomabb, elsőrendü kiviteiben

ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD

Fizetési megkönnyités 274

A kilakoltatott háztulajdonos

Irta: Charles Quinel

Az élet különleges csodákkal van tele. Sosem hittem volna, hogy a mindennapos események kellős közepén olyan emberrel találkozom, mint Jean Comaque barátom, a költö. Amikor kenyérre volt pénze, gazdagnak számitott, ha uj kabátot tudott venni, miliiomosnak érezte magát és sohasem történt meg, hogy a belőle esöző szóáradattal annyi pénzt keresett volna, amennyi napjában háromszor való étkezésre elég.

Régen nem láttam már. De amikor találkoztam vele, nem ismertem meg. Bohém külseiét teljesen levetette. Nem hordott már nyiratlan hajat és fürtjeire nem borult a széleskarimáju müvészkalap, hanem a legutolsó divat szerint szabott felöltő födte tagjait és elegáns keménykalapot emelt meg, amikor köszönésemet fogadta.

Egy ház kapuja elött állott és szemmellátható gyönyörüséggel nézte, amint a munkások izzadva hordták a butorszállitókocsikba nagy csomó minmindenféle holmit.

— Költözködsz — kérdeztem — és annak örülsz, hogy nem törik össze semmi?

— A világért sem, — feleite. — A háziuramat költöztetem.

— Nem értem, — mondtam

— Persze, hogy nem érted, de olyan jó história, hogy elmesélem.

Mingyárt bele is kezdett.

— Tudhatod, hogy világéletemben sohasem voltam a formák embere. Igy arra sem gondoltam, hogy a lakásomat bérleti szerződéssel biztositsam a magam számára és egy pillanatig sem jutott eszembe az a lehetőség, hogy kilakoltatnak.

— Annál jobban eszébe jutott ez háziurnak. Egy szép napon korrektül megfogalmazott felmondólevelet küldött és hiába volt minden könyörgésem: nem engedett.

— Tudhatod, hogy a háziuram ezelött miniszter volt, hiszen nevét — gróf Plumetnek hivják — mindenki ismeri Franciaországban. Igazságügyminiszteri tárcát azonban a mai napig sem tudta levetni, valósággal lovagolt a törvénykönyvön és végrehajtással fenyegetett meg, ha nem engedelmeskedem.

— A többit talán már tudod is.

— Akkoriban éppen egy kis örökséget kaptam. A lakásból tehát kiköltözködtem, mert muszáj volt. de megtudtam, hogy a ház eladó. Azonnal intézkedtem közjegyzőmnél, hogy számlámra és nevemre vásárolja meg gróf Plumet házát.

— És akkor én mondtam fel nekl.

— Van a törvénynek egy szakasza, amelyik ugy szól, hogyha a háztulajdonos uj házat vesz és neki magának van egy lakásra szüksége, akkor a lakónak azt feltétlenül rendelkezésére kell bocsátani, a kilakoltatott részére pedig az állam ad szükséglakást.

— Mondanom sem kell, hogy én gróf Plumet lakását váiasztottam.

— Most pedig felügyelek a költözködésére. Nem venném szivemre, hogy a butorait összetöriék és nagyon óvatosan kezeltetem minden egyes darabkáját.

— Hanem az is igaz, hogy valami baj van a szükséglakás körül.

— Tudod jól, hogy nálunk nem dolgozik tulságosan gyorsan az állami hivatal. A szükséglakást még nem utalták ki számára. Én ma éjszaka már az ő lakásában alszom, de hol fog aludni ő?

— Látod, erről is gondoskodtam. Barátságosan felajánlottam neki a Pont Neuf alatt a helyet. Azt hiszem, ott lenn a Szajnaparton járnak ilyenkor legkevesebben, nem fogják zavarni.

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
3) Spekuláné és társai. Egy kötet vidámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker irásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket irja a könyvekről: Mesélő kedvü, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

AUTOMOBILIA

SUBOTICA, I. SKADARSKA U. 7

TELEFON 151.

A VILÁGHIRÜ TORINOI

FIAT

automobilok vajdasági képviselete

AUTÓGARAGE

AUTÓJAVITÓMŰHELY

elsőrangu külföldi automobilgyárban működött erőkkel

SOFFŐRTANFOLYAM

különböző tipusu európai kocsikon

Tanfolyamvezető: REHÁK GYULA

Mindennemü autóalkatrész és felszerelési cikkek nagy raktára

5759

Orenstein és Koppel-Ferrostaal R.-T.

Legnagyobb raktár SHS-ben:

sinek, apróanyag, váltók, korongok, kerékpárok, teknőkocsik, szekrénykocsik, téglakocsik, erdőkocsik, mozdonyok

Uj! **Használt!**

ZAGREB Samotansk 2 Telefon 26-64

BEOGRAD Studenička 9 Telefon 4-65

4656

Az uj vámtarifa teljes forditása

német nyelven megjelent

Ára 120 dinár

AZONNAL SZÁLLITHATÓ

Minerva Nyomda r. t.

Subotica

ABBAZIA

OPATIJE-OLASZORSZÁG

Kedvelt családi hely. Zagrebből csak 6 órára. Tengeri fürdők, sósfürdők és homokfürdők

ABBAZIA LIDÓJA

Szállodák:

Hotel Regina (Ex Stephanie) családok részére
Angidina fürdő, Hotel Quarnero (első osztályu)
Grand Hotel Laurana (első osztályu) Lauranа

mérsékelt napiárak 90 dinártól kezdve szobával, reggelivel lunchcsel, dinerrel együtt, illetékek nélkül

FRANCIA KONYHA

Magyar, német és horvát kiszolgálás.

5314

Sexuális férfigyengeségnél (Impotencia) a legbiztosabban ható és legujabb szer a

„LIBIDIN TABLETTA"

mely gyorsan és gyökeresen gyógyit.
Külföldi orvostanárok által ajánlva és kipróbálva
Megrendelhető a vezérképviselőnél
SUBOTICA, POSTAFIÓK 126.

5301

PÉCS-SZABOLCSI

SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovácsszén. kockaszén ipari célra, ugymint

SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN

csóplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá

I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkori pontos szállitásra — legolcsóbb arak mellett

DANICA FAIPAR OSIJEK

Telefon 4—04. Desatičina ul. 27.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. **Subotica** **Telefon: 190 sz.**

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

Mindenféle zsák, zsinegáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

ELADÓ-HÁZ

A Frankopanska (Magyar) utcában eladó egy ujonnan épült 4 szobából és mellékhelyiségekből álló ház és a házhoz tartozó kb. 200 négyszögölnyi kert. Erdeklődni lehet az eladási feltételekről **Dr. Popovics Milivoj** ügyvédi irodájában **Suboticán** Sokolska ul. 1. szám alatt. 5743

Észerbiai vagongyár két felsőipariskola vasipari szakosztályát végzett a vagonjavitásban 2—3 évi gyakorlattal biró müvezetői illetve müszaki hivatalnoki szolgálatra

tisztviselőt keres

Ajánlatok fizetési igény, az idáig alkalmaztatásban volt hely és idő felsorolásával a kiadóba küldendők. Ugyanott 3—4 most végzett felsőipariskolás mühelygyakornoknak felvétetik.

Elköltözés miatt eladó

három szoba, konyha és cselédszobabutor,

ugyanott 4 szobás modern lakás összes mellékhelyiségekkel azonnal átvehető.

Cim a kiadóhivatalban.

5719

Eladó

egy Wörner sikszita 3 rétü, á 16 rámás 1600x800, egy Metz-féle **buzahámozógép,** szijkerekek, használt szijak, heveder, serleg, zsáktartók.

Bővebbet

Jovan Totović Novisad, Kralja Petra 29.

5640

PATKÁNIN

(törv. v.)

Patkányirtószer

Reitter Oszkár vel.-becskereki nyug. főkapitány nagyszerü találmánya.

Doboza: 12 din. 50 para

Egyedüli elárusitója:
Pátkaningyár (Torontáli Agrárbank RT.) Vel.-Bečkerek
Jótállás a biztos eredmény ért!

A PATKÁNIN Reitter Oszkár vel.-bečkereki nyugalmazott főkapitány nagyszerü találmánya. Egyedüli elárusitója a Torontáli Agrárbank Rérszvénytársaság Vel.-Bečkerek.

A PATKÁNIN biztos hatásáról Szabó György bezdáni földmives ezeket irja:

Tekintetes Fökapitány úr! . . .

Rendkivül nagy örömet szerzett nekem Főkapitány ur azzal a nagy szerü találmányu patkányirtó szerével mellyel sikerült a Bezdáni határban levő tanyámon azt a Tengernyi sok patkánt kiirtani melyek hosszu évek sora óta anyi bajt és kárt okoztak és többeknek ajánlom. Kérek ismét után vét melet 10 dobozal.

Kelt Bezdán, 925. VI, 24.

Hazafias üdvözlettel
Szabó György
Földmives.

5651

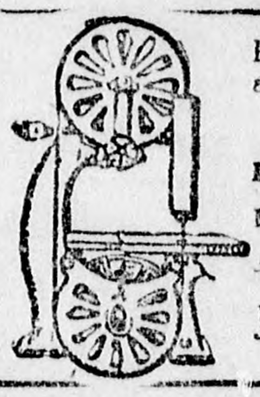

Raktárunkból azonnal szállitjuk a a legmodernebb tipusu, duplagolyós csapágyazásu

német gyártmányu famegmunkáló gépeket és szerszámokat.

Jellinek és Társa Subotica,
Paje Kujundžiča ulica 4.

2302

S. AD. ENGL SUBOTICA

DETAIL JELAŠIĆEVA ULICA 2.
TELEFON 815
ENGROS PETROGRADSKA UL.

Dürkopp, Haid & Neu (Exzella)

világhirü varrógépek ugy ipari, mint családi használatra

H. Stoll & Co., Reutlingen

világhirü német kötögépek (original „Links-links") jugoszláviai főraktára

A SUBOTICAI MINTAVÁSÁRON KIÁLLITVA

VILLAMOS SZAKÜZLET

Telefon sz. 45 „ENERGIA" Telefon sz. 45
MÜSZAKI és ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
Kralj Petar park 6. szám alatti üzlethelyiségbe (vasutállomással szemben) költözött

Készit: Villamosvilágitási, erőátviteli valamint csengő-, telefon- stb. berendezéseket. — Raktáron tart: csillárokat, villamos-, főző-, vasaló-, szellőző- stb. készülékeket, izzólámpákat és az összes villamos szükségleti cikkeket.

A n. é. közönség szives további pártfogását kéri **SÓLYOM ERNŐ**

3759

Magánjáró

lokomobil

8 HP, Schlick-Nicholson, átalakitott Ewart láncos, eladó.

Kemény Arnold
V.-Kikinda. Telefon 93

5693

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA

ÉPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Mübutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. — Árajánlatot dijmentesen küldünk az ország bármely részébe.

TELEFONSZÁM: 383. 185

NYERGEK

kisebb és nagyobb mennyiségben
teljes felszereléssel
Lazar Lazarević
Novisad, Žitni trg 20.
cégnél kaphatók

5520

A SUBOTICAI KIÁLLITÁSRA
és MINTAVÁSÁRRA
KÉSZIT
IZLÉSES
CIMFELIRATOKAT
PLAKÁTOKAT

SZABÓ ISTVÁN

CIMFESTŐ
SUBOTICA, I. SOKOLSKA UL. 10.

Ügyes
bádogossegédek
vizvezetékszerelők, valamint inasok
felvétetnek
Weisz-nél Novisad
Futoški put 51.

3787

LÓSZERSZÁMOKAT
BÖRÖNDÖKET
NYÁRI
BŐRSZANDÁLOKAT
megrendelésre legolcsóbban készit

Falkenstein Sándor

Subotica
Crnojevićeva ulica 21.
Gálffy gyógytár
Javitásokat vidékiek megvárhatják

4089

KORZÓ MOZI ✻ LIFKA MOZI

Szombat—vasárnap
Nagyszabásu detektiv kalandor film
Öngyilkosok klubja
Izgalmas menetü filmjáték 5 felvonásban. Főszereplő
LETECIA QUINTA
MACISTE
partnernője

Vasárnap utoljára az erotikus film!
SANJIN
Hétfőtől
A vasut centenárium alkalmából készült amerikai burleszk!
ISTEN HOZTA
Könnyekig kacagtató vigjáték a Stephenson mozdonyok idejéből. Főszereplő
Buster Kiton
ki ügyesebb mint Chaplin, ötletesebb mint Harrold Lloyd groteszkebb mint Zoro és Huru

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és elmarcó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Fiatal leányok 1—2 polgári iskolai végzettséggel, irodai munkára felvétetnek. Park Kralja Petra 10. Muči i drugovi. 5819

Intelligens nő, ki jól főz s a finomabb háztartási teendőket végzi, állandó alkalmazást nyer. Ajánlatokat »Otthon« jeligére a kiadóba kérek. 5799

VÉTEL-ELADÁS

Zongora és farkaskutya Szentán eladó. Cim a kiadóban. 5826

Motorhajó, hat tonnás, 55 HP motorral eladó. Begahirdető és közvetitő Vel.-Becskereken. 5812

Egy jó menetelü
éjjeli üzlet
betegség miatt szabad kézből
eladó
Közelebbi felvilágositást ad:
Pisarević Milorad
Novisad, Stalonka u. 23
5788

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Eladó egy uj hálószoba, egy hosszu zongora és több használt butor. Cim: Trenkova ul. 1. 5783

Megnyilt
Majoros János
vendéglője
PALICSON
főbejáratnál
5785

Eladó kisebb füszerberendezés 60 fiók, mérleg és kevés vegyesáruval. — Ugyanott egy férfi varrógép. Lajčo Černjakovič, az állomással szemben. 5790

Elsőrendü beremendi
oltott mész
jutányos áron kapható
Transport D. D.
telepén sulyra vagy m³-ként
Szegedinszki put
Telefon 524—88.
576

Lakatos- és bádogosgépek, szerszámok és stancnik üzemátszervezés miatt eladók. Save Tekelije (Halasi) ul. 79. 5663

Boreshordók, hatvan hektos és kisebbek, olcsóért eladók. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 5765

Eladnám vagy elcserélném autóval alig használt 10 lóerős szalagfürészes magánjáró petróleum motoromat, teljesen jó karban, üzemben is megtekinthető, kedvező fizetési feltételek mellett. Stefán János, Bezdán. 5794

Elsőrendü
BOR
PÁLINKA
és mindenféle füszer és csemegeáruk
LEGOLCSÓBBAN
vásárolható
Nojcsek Géza
füszerkereskedő cégnél
Subotica
577

Ui körtefa hálóberendezés jutányos áron eladó. — II., Petrova (Károly) ulica 27. 5791

Iókarban levő, keveset használt Sunda gyártmányu cimbalom olcsón eladó. Érdeklődni lehet Kuman György zenész, Pivnica 744-b (Bačka).) 5774

Zongora hangolást
és javitást mérsékelt áron vállal vidéken is. Uj és használt zongora és harmónium állandóan raktáron 3136
Krombholz Albert
Subotica, Vilsonova ulica 28.

Keveset használt vagontakaró ponyvák eladók — Trgovačko Prometno d. d. za Vojvodinu. 5782

Kakasiskolánál négy szobával, mellékhelyiségekkel, Ilirska ulica 6. ház eladó. Gergics Antal, Barátok mellett 6. 5763

Nagyobb pénzszekrény eladó. Cim: Piuković és Társa cégnél, Badalićeva ul. 6. 5732

Aratás és cséplésre
BOR és PÁLINKA
leszállitott árban kapható Vilsonova ul. 22. sz. alatt a Vörösökör iskolával szemben Frank Sándor pincéjében 5610

Ház eladó és azonnal beköltözködhető. Érdeklődni lehet Halasi ut. 79. 5664

Eladó vagy haszonbérbe kiadó magányos magánjáró 7 HP lokomobil. Eladó 8—10 HP stabil benzinmotor. Rózsa Ferenc, St.-Kanjiža. 5746

Esztergapad, 2600 mm csucstávolság, 210 mm csucsmagassággal eladó. Havas és Forgács, Bačka-Topola. 5675

JEGYGYŰRŰKET
és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudićeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

KÜLÖNFÉLE

Patkányt — egeret véglegesen kipusztit egy éjielen át jótállás mellett, a hires »*Ratinmort*« irtószerem, mely páratlan egész *Európában*. 1 doboz 40 dinár, nagyobb 60 dinár utánvétellel. Kivánatra utólagos fizetés ellenében is küldöm. »Wertheim« féregirtó vállalat Zagreb, Marovska ul. 16. 5813

Idomitásra, gyógykezelésre, pensióra elvállalok fajkutyákat továbbá szakszerü oktatásra és ápolásra. A bánásmódért a legmesszebbmenő felelősséget vállalok. Cim: Palić 167. 5823

Naponta
friss pörköltkávé
csak
Sugár Manónál
kapható
3657

Beltéren száraz raktárhelyiség kiadó. Vojnovićeva ulica 5. 5800

Kiadó aug. 1-re több bolthelyiség. Postának szemben, Vilsonova 20. Érdeklődni I. em. 5777

Kiadó irodának vagy műhelynek megfelelő világos utcai helyiség a Dobanovački utcában (Korzó mellett). Érdeklődni lehet V. Bata Sin cégnél. 5780

Előnyomdaberendezést
modernül és szakszerüen összeállitva legolcsóbban szállit
LEOPOLD SAMUEL
előnyomdaberendezési vállalat
SENTA (Bačka)
4419

Jó forgalmas kárpitosmühely a város központjában elköltözés miatt átadó. Cim a kiadóban. 5708

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Henna szőke hajfestőszer kimérve is kapható. Blum gyógyszertár, főpostával szemben. 5594

Magas lelépést fizetek SOMBORBAN 3 szobás lakásért. Közvetitőt is dijazok. Cim: Dr. Szántó Miklós Sombor. 1869

»Suboticai Önsegélyző Bank«, Aleksandrova ul. 4. sz. állandóan folyósit kölcsönöket I. helyü bekebelezésre és mindenféle kézizálogra. Külföldre utazóknak mindenfajta valuta rendelkezésre áll.

ZAGREB, PRERADOVIĆEV TRG 9.
BJELOVAR „DELKA“ — OSIJEK kod Jonasa Heislera
SOMBOR kod Vilima Špicera

HÁZASSÁG

Malomtulajdonos férjhezadná leányát. Bővebbet: Faragó, Budapest. 5571

Házasságokat előkelő, vagyonos, uri körökben diszkréten közvetit Faragó irodája, Budapest, Népszinházutca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. — Dijtalan felvilágositás.

Szesz és pálinka
manipuláns
ki a szeszszakma minden ágában jártas és több évi gyakorlattal rendelkezik
állást keres
Szives megkeresések
„V. S.“
jelige alatt „FAUST“ hirdetőirodába NOVISAD Kralja Aleksandra ulica 12. kéretnek.
5808

LEVELEZÉS

Aranka. Itthon vagyok, de akkor is jövök. Nagyon vágyom látni, majd féltizkor várjon. Csókolom. 5820

FOGLALKOZÁS

Gyári lerakat *női divatcikk* eladásra, privát vevőknél jól bevezetett férfi vagy női ügynököt keres. Irásbeli ajánlatokat »Textil« jelige alatt a kiadó továbbit. 5752

Főmolnári állást keres 44 éves, nős, családtalan, sok évi gyakorlattal. — »Állandó állás« jeligére cim a kiadóban. 5818

ÉKSZEREK
inga- és zsebórák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
ékszerésztől, Rudićeva ul.

Fiatal borbélysegédet azonnali belépésre felvesz Pósa Sándor borbélymester, Starakanjiža. 5821

Nőtlen gazdasági segédtiszt több éves bizonyitványnyal, szerb és magyar nyelvismerettel gazdasági vagy ehhez hasonló állást keres. Cim: Miladjev könyvkereskedése Sombor. 5804

Főgépész, kinek felsőiskolai képzettsége is van, állást keres nagyobb gőz- vagy motorüzemnél. Elvállalja nagyobb javitóműhely vezetését is — jelenleg fűrészgyár és malom főgépésze. Szives megkereséseket a novisadi fiókkiadó továbbit. Ajánlatok »Szakember« jeligére.

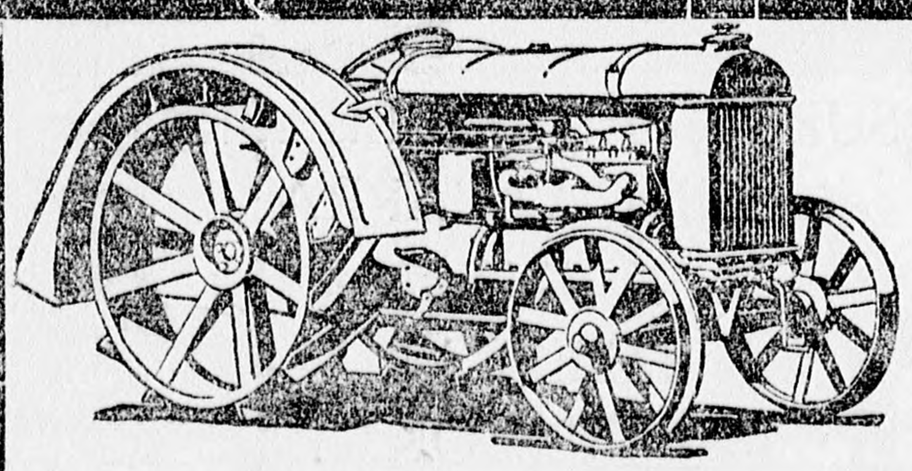

Ugaroláshoz, tarlóbuktatáshoz
FORDSON
TRAKTOR
FERGUSON EKE
OLIVER
dupla tárcsás **BORONA**
a legcélszerübb.

Klein Géza és Fiai
Ford-lerakat
Subotica. Telefonszám 55.
5465

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Subaticán.